

Kommitté 1:

Energi och klimat, miljö, jakt och fiske

Motioner: Energi och Klimat

Centerpartiets partistämma 13–16 november 2025

Centerpartiet

Energi och klimat	4
Solceller,.....	4
1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6.....	4
Elpriser,	7
1.7, 1.8, 1.9, 1.10.....	7
En tillståndsprovning för klimatomställningen	11
1.11	11
Klimatpolitik,	14
1.12, 1.13, 1.14, 1.15	14
Energipolitik,	18
1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 1.20, 1.21.....	18
Fossilfria transporter,.....	23
1.22, 1.23, 1.24	23
Elnätsinfrastruktur,	25
1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29.....	25
Minoriteters rättigheter,.....	27
1.30	27
Att-satser	29
1.1 Inför kvittning av skatter och moms för solcellsanläggningar	35
1.2 Motion om att avskaffa effektgränsen för skattefri elproduktion för eget bruk	36
1.3 Motion om bygglovsfria solceller för en strålande framtid	37
1.4 Bort med veton och torv, in med sol och vind.....	38
1.5 Tillåt balkongkraftverk	39
1.6 En teknikneutral energipolitik.....	40
1.7 Fortsatt el-diskriminering av våra skånska företag och hushåll	41
1.8 Svenska kraftnät ska prioritera svenska intressen – industri och hushåll först.....	43
1.9 Sänk skatten på el	44
1.10 Tvinga Tyskland att införa elhandelsområden.....	46
1.11 En tillståndsprovning för klimatomställningen	46
1.12 Motion om långsiktiga internationella klimatmål.....	48
1.13 Införande av obligatoriska klimatplaner i svenska kommuner, inspirerade av finsk lagstiftning	49
1.14 Motion om ett system för ersättning vid hållbar kolinlagring kopplat till ETS	51
1.15 Bort med veton och torv, in med sol och vind.....	52
1.16 Ett stabilt elnät kräva systemtjänster	53
1.17 Motion om energipolitiken	54
1.18 Motion om Grön omställning.....	55

1.19 Centerpartiet ska vara i framkant i frågor som berör fusionsenergi	56
1.20 En teknikneutral energipolitik.....	58
1.21 Bort med veton och torv, in med sol och vind.....	59
1.22 Differentierad skatt på fossila drivmedel	60
1.23 En hållbar och rättvis övergång till fossilfri transport.....	61
1.24 Moton om Utbyggnad av laddinfrastrukturen för den gröna omställningen	62
1.25 Gräv ner kablar för Kraftöverföring i Sverige.....	63
1.26 Motion om teknikval vid utbyggnad av elnätet på landsbygden.....	65
1.27 Motion om förändring av intrångsersättningen för ledningar	66
1.28 Motion om elnätsbolag.....	68
1.29 Årliga utbetalningar av markintrångsersättning vid elnätsutbyggnad, likt det vid sol- och vindutbyggnad.	69
1.30 Motion om klimatpolitik	71

1 Energi och klimat

Centerpartiet vill kraftigt bygga ut produktionen av fossilfri elproduktion, för vår säkerhet, för sänkta elräkningar, för att växla upp klimatarbetet och för att se till att Sverige kan fortsätta växa och skapa nya gröna jobb i hela landet. För att lyckas med omställningen till ett hållbart samhälle måste vi ställa om från smutsig olja till grön energi. Centerpartiet har länge varit en drivande kraft för en långsiktig och ambitiös energipolitik. Ibland kommer det behövas större politiskt ledarskap, som för att se till att tillståndsprocesserna skyndas på. I andra fall gör beslutsfattare bäst i att låta marknaden styra mot billigast och bästa tekniska lösningar. För Centerpartiet är det viktigt att låta politiken ta lärdom av historien, samtidigt som vi blickar mot framtiden när vi formulerar vår politik. När det kommer till energiområdet är det särskilt viktigt att inte bli nostalgisk över det förflutna, eftersom teknikutvecklingen går snabbt. Denna teknikutveckling pressar också priserna för att producera el från hållbara källor.

Teknikutvecklingen går fort och när produktionen skalas upp runt om i världen sjunker priset snabbt. Det är också därför som Centerpartiet värnar om en teknikneutral politik på riktigt, så länge som de klimatskadliga utsläppen inte ökar.

Det finns många kortsiktiga kriser att hantera, men klimatomställningen är vår tids kanske största globala utmaning. Världens utsläpp måste minska. Återkommande rapporter konstaterar dock att omställningstakten är för långsam. Nu krävs politisk handlingskraft och ledarskap. Centerpartiets klimatpolitik kombinerar en effektiv prissättning av utsläpp med stöd till grön teknik som kan bryta fossilberoendet. Politikens roll ska vara att ta fram slagkraftiga styrmedel – från det lokala till det globala – som gör det enklare att ställa om till ett hållbart samhälle och ser till att utsläppen minskar.

28 Solceller,

29 [1.1](#), [1.2](#), [1.3](#), [1.4](#), [1.5](#), [1.6](#)

30 [1.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att den nuvarande modellen med skattereduktion för såld solel
31 ersätts med ett system där skatter och moms på producerad el kvittas mot skatter och moms på
32 köpt el per kWh.

33 [1.1.2](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning genomförs av hur en sådan kvittningsmodell ska
34 utformas i praktiken, med särskilt fokus på incitamenten för ökad egenanvändning och kortare
35 återbetalningstid för solcellsanläggningar.

36 [1.1.3](#) att Centerpartiet verkar för att nödvändiga lagförändringar i skatte- och
37 elmarknadsregelverken genomförs, så att ett kvittningssystem för mikroproduktion av solel blir
38 rättvist och effektivt.

39 [1.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att all egenproducerad el som används för eget bruk, oavsett
40 mängd, förblir skattefri, förutsatt att elen inte överförs till ett koncessionspliktigt nät.

41 [1.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att solcellspaneler ska undantas från förvanskningförbudet och
42 varsamhetskravet i bygglovsprocesser i syfte att förenkla för fastighetsägare.

[1.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt för kommuner att införa lovbeFrielse för solcellspaneler utan att ändra befintliga detaljplaner.

[1.4.1](#) att Centerpartiet verkar för en höjning av effektgränsen för beskattning av småskalig solcellproduktion.

[1.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i Sverige ska bli tillåtet att ansluta s.k. balkongkraftverk.

[1.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska kunna införa generell bygglovsbefrielse för solcellsanläggningar.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill se flertal åtgärder som gynnar produktionen av solenergi i det svenska energisystemet liksom åtgärder som gynnar de mikroproducenter som installerat solceller ekonomiskt. Solenergin utgör i Sverige fortsatt en relativt liten del av den totala installerade effekten trots att förutsättningarna är goda. Genom att ta tillvara mer solenergi och omvandla den till el minskar vi utsläppen från fossila energikällor och elektrifieringen kan underlättas. De senaste åren har det blivit allt billigare att producera solceller och solcellsparker kan byggas helt utan subventioner, ofta i delar av landet som behöver ny elproduktion som mest. Men utvecklingen i Sverige går fortfarande för långsamt i förhållande till potentialen och många regelverk gör det onödigt krångligt. Centerpartiet vill att det ska bli både lättare och mer lönsamt att ta tillvara på solenergin och omvandla till el, eller att äga andel från en solcellsanläggning.

Centerpartiet arbetar redan för att solceller ska undantas från bygglov, med undantag för k- och q-märkta fastigheter, vilket slogs fast på Centerpartiets partistämman 2021. Om kommunerna vill göra egna undantag borde detta vara möjligt, så länge installationen inte permanent påverkar byggnaden. Partistyrelsen föreslår en egen attsats för att förtydliga detta ändamål.

I Tyskland kan man idag ansluta små solcellsanläggningar direkt till ett vanligt vägguttag och på så sätt bli sin egen elproducent genom så kallade balkongkraftverk. Detta sänker elräkningen och runt en miljon tyskar genererar idag egen el på det här sättet. I Sverige har balkongkraftverk belagts med förbud för allmänbruk av elsäkerhetsverket. Partistyrelsen vill ompröva beslutet och anser att Centerpartiet ska vara drivande för att ompröva nuvarande förbud för att tillåta balkongkraftverk, så länge säkerheten värnas och yrkar därmed bifall motionärens förslag.

Partistyrelsen instämmer i att det måste bli enklare att bidra till omställningen. Med minskat krångel kan fler människor bidra till att öka den småskaliga, lokala elproduktionen och ta makten över sin egen energiförsörjning. Centerpartiet har sett till att det blir enklare och mer lönsamt att investera i solceller genom det så kallade Gröna avdraget. Vi har också ökat lönsamheten för de som äger solceller genom att höja gränsen för att ta ut energiskatt på egenproducerad el till 500 kW. Vi har länge varit drivande för att skattebefrielsen för solenergi som produceras för eget bruk ska gälla oavsett anläggningens toppeffekt. Detta skulle också gynna solcellsinstallation vid optimala lägen. Partistyrelsen instämmer i att all egenproducerad el som används för eget bruk ska förbli skattefri.

Partistyrelsen anser att skattereduktion ska gälla både den som använder den el som producerats av egna solceller liksom på såld solceller. Det är inte konstigare än att vi inte betalar skatt för att göra äppelmos av de äpplen som de egna träderna bär. Den kvittningsmodell som föreslås av motionärerna, så kallad nettodebitering, utreddes under Alliansen och ansågs omöjlig att genomföra på grund av befintliga EU-regler.

Partistyrelsen vill behålla dagens modell och tror att detta ger större lönsamhet för den som äger solceller än den kvittningsmodell som föreslås av motionären.

Partistyreliens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för att solceller kan uppföras på befintlig byggnation utan bygglov, i de fall byggnaden omfattas av detaljplan.

86

Förslag till beslut: Bifall

[1.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att solcellspaneler ska undantas från förvanskningförbudet och varsamhetskravet i bygglovsprocesser i syfte att förenkla för fastighetsägare.

[1.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt för kommuner att införa lovbeftielse för solcellspaneler utan att ändra befintliga detaljplaner.

[1.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i Sverige ska bli tillåtet att ansluta s.k. balkonongkraftverk.

[1.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska kunna införa generell bygglovsbeftielse för solcellsanläggningar.

87

Förslag till beslut: Besvarad

[1.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att all egenproducerad el som används för eget bruk, oavsett mängd, förblir skattefri, förutsatt att elen inte överförs till ett koncessionspliktigt nät.

[1.4.1](#) att Centerpartiet verkar för en höjning av effektgränsen för beskattning av småskalig solelproduktion.

88

Förslag till beslut: Avslag

[1.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att den nuvarande modellen med skattereduktion för såld solel ersätts med ett system där skatter och moms på producerad el kvittas mot skatter och moms på köpt el per kWh.

[1.1.2](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning genomförs av hur en sådan kvittningsmodell ska utformas i praktiken, med särskilt fokus på incitamenten för ökad egenanvändning och kortare återbetalningstid för solcellsanläggningar.

[1.1.3](#) att Centerpartiet verkar för att nödvändiga lagförändringar i skatte- och elmarknadsregelverken genomförs, så att ett kvittningssystem för mikroproduktion av solel blir rättvist och effektivt.

89

90

Elpriser,

[1.7](#), [1.8](#), [1.9](#), [1.10](#)

[1.7.1](#) att Centern arbetar för att avskaffa el områdena.

[1.7.2](#) att låta exportvolymen vara prissättande

[1.7.3](#) att skärpa lagstiftningen och inspektionen av elnätbolagens profiterande

[1.7.4](#) att sänka momsen på samma sätt som Finland genomfört

[1.8.1](#) att Svenska kraftnät ges ett tydligt uppdrag att prioritera svenska hushåll och industri
Myndigheten ska i första hand arbeta för att minska elprisskillnaderna inom Sverige och stärka
försörjningstryggheten för svenska hushåll och företag.

[1.8.2](#) att stoppa utökningen av elöverföringen till Danmark. Svenska kraftnät får endast ersätta
befintliga Konti-Skan 1 och 2-kablar med samma kapacitet, men inte öka överföringskapaciteten.
Statliga investeringar i elnätet ska i första hand gynna Sverige, inte andra länder.

[1.8.3](#) att satsa på att stärka den svenska elöverföringen. Svenska kraftnät ska prioritera att bygga ut
överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige för att minska prisskillnaderna. Industrins och
hushållens behov av stabil och prisvärd elförsörjning måste komma i första hand.

[1.8.4](#) att Revidera Svenska kraftnäts instruktioner och uppdrag. Regeringen ska ge Svenska kraftnät
en ny instruktion där svenska intressen, särskilt industrins konkurrenskraft och hushållens elpriser,
prioriteras framför ökad export. Staten ska säkerställa att Svenska kraftnäts investeringar leder till
stabla och konkurrenskraftiga elpriser inom landet.

[1.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för att slopa den årliga indexeringen av energiskatten på el.

[1.10.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska ligga på för att Tyskland inför elhandelsområden,
likt Danmark, Sverige och Norge.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna är oroliga över utvecklingen med höga elpriser liksom de konsekvenser de får för
omställningen, konkurrenskraften och hushållens ekonomi. Både Sveriges nuvarande elprisområden
liksom exporten kritiseras för att bidra till oproportionerligt höga kostnader, liksom återkommande
höjningar av elskatten.

Partistyrelsen instämmer med de motionärer som påtalar att dagens elprisområden bör ses över.
Målet bör vara att hela Sverige ska ha ett och samma låga elpris och en trygg elförsörjning.
Centerpartiet vill se en snabbare utredning av elprisområdena och har kritiserat regeringen för att
inte agera tillräckligt kraftfullt i frågan. Partistyrelsen välkomnar den pågående översynen av
Sveriges elprisområden men beklagar att tidsplanen flyttats fram. En omstrukturering kan enligt
Svenska kraftnät vara genomförd som tidigast under 2027. Att helt slopa uppdelning av
elprisområden är inte förenligt med EU-rätten och därför yrkar partistyrelsen avslag till motionärens
förslag.

Därför är det viktigt att tekniska hinder och begränsningar som ligger till grund för elprisområdena
succesivt byggs bort så fort som möjligt. Det får dock inte ske på bekostnad av högre elpriser i norr,
eller försämrade incitament att bygga ut elproduktionen i söder. Partistyrelsen understryker därför
behovet av att bygga bort elprisskillnaderna genom stärkt överföringsförmåga, en kraftig utbyggnad

130 av elproduktionen i söder samt att Tyskland delas upp i elprisområden för att skapa en rättvis
 131 handel. Centerpartiet har förslagen för att förverkliga dessa ambitioner både snabbare och billigare
 132 än nuvarande regering.

133 Centerpartiet har länge varit drivande för att Tyskland delas in i elprisområden, precis som lagen
 134 föreskriver. I Tyskland sker elproduktionen till större delen i norr, medan industrin finns i södra delen
 135 av landet, varpå ett eller flera nya elprisområden i norra Tyskland kommer ge lägre elpriser i södra
 136 Sverige. Vi välkomnar därför att ett sådant förslag nu ligger på bordet och avser följa upp så att detta
 137 blir verklighet. Partistyrelsen vill understryka att bygget av Hansa Power Bridge är stoppad, men vill
 138 instämma i motionärens intentioner trots att avslag yrkas på motionärens förslag till förmån för
 139 partistyrelsen en egen formulering.

140 Centerpartiet anser att Svenska kraftnät har en central roll för såväl förvaltningen av stamnätet som
 141 systemansvar för den svenska elförsörjningen. I denna roll är de en central aktör för många av våra
 142 viktiga samhällsprocesser, som omställningen, tillväxten, elektrifieringen och konkurrenskraften. Vi
 143 instämmer med motionären att uppdraget till Svenska kraftnät kan förtydligas för att verka i förmån
 144 för svenska intressen men yrkar avslag till förmån för partistyrelsens egna formulering.

145 Elskatten höjs för varje år, idag är skatten på den fossilfria elen dyrare än skatten på fossila diesel.
 146 Höga skatter ger dyra elpriser som påverkar företagens lönsamhet, hushållens plånböcker liksom
 147 andra verksamheter som skolor och sjukhus. Fortsätter elskattens indexering beräknas hushållen
 148 inom kort betala mer för skatt och moms, än både själva leveransen av el och kostanden för elnät.
 149 Det är oacceptabelt. Hushållen i södra Sverige har dessutom fått betala 167 gånger mer för elen än
 150 hushållen i norr. Nuvarande energipolitik slår inte bara mot hushållen i söder. Det är även ett
 151 dråpslag för näringslivet som skriker efter el till den gröna omställningen i väst och
 152 nyindustrialiseringen i norr. Flera bolag pausar sina gröna projekt när elen uteblir och Volvo skrotar
 153 sitt elbilsprojekt.

154 Centerpartiet instämmer med motionären om att elnätsregleringen bör reformeras och anser att en
 155 översyn är nödvändig för att skapa ett mer effektivt, flexibelt och hållbart elsystem som gynnar både
 156 konsumenter och producenter, som möjliggör en snabbare omställning och större långsiktighet i
 157 planeringen av energisystemet. Centerpartiet anser att ökade investeringar i elnäten är nödvändiga
 158 för att säkra en tryggare energiförsörjning och avhjälpa kapacitetsbrister, vilket är viktigt för att
 159 möjliggöra elektrifieringen av samhället och minska utsläppen, inom ramen för JA-samarbetet var vi
 160 kritiska mot regeringens ursprungliga förslag, då det inte tillräckligt styrde mot investeringar som
 161 faktiskt skulle öka kapaciteten i elnäten och befarade att elnätsföretagen skulle kunna räkna med
 162 alla typer av investeringar, oavsett om de bidrar till ökad kapacitet eller inte.

163 Partistyrelsen vill också rikta kritik mot regeringens oförmåga att genomföra viktiga lösningar som
 164 skulle kunna minska prisskillnaderna i de svenska elområdena, som genom att säga nej till havs- och
 165 landvind, höja skatten på solel, stoppa elnätsutbyggnad och inte satsa på flexibilitet eller
 166 energieffektivisering. Partistyrelsen vill dock understryka att det inte bara är hushållen och industrin
 167 som ska prioriteras i elförsörjningen, andra samhällsviktiga verksamheter, som skola och sjukhus, är
 168 viktiga i sammanhanget.

169 Centerpartiet har startat ett upprop för sänkta elpriser. För att påskynda elektrifieringen är det
 170 viktigt att våra skatter är styrande så att det blir mer lönsamt att använda hållbara alternativ, tvärt
 171 emot regeringens inriktning. Energiskatten har Centerpartiet länge varit drivande för att sänka, och i
 172 budgetmotionen för 2025 motionerar vi för att stoppa den årliga indexeringen av energiskatten på
 173 el, vi verkar också för att sänka energiskatt och elavgifterna på sikt, inte minst för att påskynda

174 elektrifieringen. Det snabbaste sättet utöver ovan nämnda förslag är att införa styrmedel som
175 effektiviserar energianvändningen, vilket Centerpartiet är drivande för.

176 Exporten av grön el gör stor klimatnytta när den ersätter fossil produktion i andra länder. Sverige
177 exporterar idag stora mängder el och verkar som ett "grönt batteri" åt många av de länder vi handlar
178 med. Detta vill vi värna, inte minst för att elhandeln också bidrar till ekonomisk vinst och stärker
179 kringliggande länders motståndskraft.

180 Om vi inte ska ha statligt reglerade priser kommer bolagen justera sin prissättning för att få
181 exportera. Att frikoppla exportens priser från de svenska är därför inte möjligt. Eftersom marknaden
182 är dynamisk kommer då de svenska priserna hamna på samma nivå som exportpriset även om de i
183 teorin skulle vara frikopplade. Med den skillnaden att byråkratin ökar och kostnaderna för
184 konsumenterna därmed ökar. Antagandet att det går att frikoppla bygger på en statisk
185 ögonblicksbild idag där bolag inte tillåts justera sina priser utifrån de nya förhållningarna.

186 Elexporten är viktig eftersom den skapar en större marknad och därmed bättre lönsamhet för
187 investeringar i ny elproduktion och Centerpartiet vill att EU:s energimarknader ska integreras
188 ytterligare. Det är viktigt att säkra den inhemska elförsörjningen, se till att andra länder följer
189 relevant lagstiftning och att hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till konkurrenskraftiga
190 elpriser. Med det sagt vill vi inte stoppa eller begränsa elexporten. Partistyrelsen yrkar därmed
191 avslag till motionärernas formuleringar.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiets mål är att så snabbt som möjligt stärka energisystemet, genom att bygga ut elproduktion i södra Sverige och öka överföringskapaciteten inom landet, så att Sveriges elprisområden helt kan avskaffas när ett gemensamt konkurrenskraftigt elpris tryggas i hela landet.
2. att Centerpartiet ska verka för att Sverige vidtar rättsliga åtgärder mot Tyskland om den pågående översynen av elområden inte leder till en elområdesuppdelning i Tyskland.
3. att justera Svenska kraftnäts uppdrag för att i högre grad än idag verka till förmån för svenska intressen inom sitt givna ansvarsområde.

192

Förslag till beslut: Besvarad

[1.7.1](#) att Centern arbetar för att avskaffa el områdena.

[1.7.3](#) att skärpa lagstiftningen och inspektionen av elnätbolagens profiterande

[1.7.4](#) att sänka momsen på samma sätt som Finland genomfört

[1.8.3](#) att satsa på att stärka den svenska elöverföringen. Svenska kraftnät ska prioritera att bygga ut överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige för att minska prisskillnaderna. Industrins och hushållens behov av stabil och prisvärd elförsörjning måste komma i första hand.

[1.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för att slopa den årliga indexeringen av energiskatten på el.

[1.10.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska ligga på för att Tyskland inför elhandelsområden, likt Danmark, Sverige och Norge.

193

Förslag till beslut: Avslag

[1.7.2](#) att låta exportvolymen vara prissättande

[1.8.1](#) att Svenska kraftnät ges ett tydligt uppdrag att prioritera svenska hushåll och industri. Myndigheten ska i första hand arbeta för att minska elprisskillnaderna inom Sverige och stärka försörjningstryggheten för svenska hushåll och företag.

[1.8.2](#) att stoppa utökningen av elöverföringen till Danmark. Svenska kraftnät får endast ersätta befintliga Konti-Skan 1 och 2-kablar med samma kapacitet, men inte öka överföringskapaciteten. Statliga investeringar i elnätet ska i första hand gynna Sverige, inte andra länder.

[1.8.4](#) att Revidera Svenska kraftnäts instruktioner och uppdrag. Regeringen ska ge Svenska kraftnät en ny instruktion där svenska intressen, särskilt industrins konkurrenskraft och hushållens elpriser, prioriteras framför ökad export. Staten ska säkerställa att Svenska kraftnäts investeringar leder till stabila och konkurrenskraftiga elpriser inom landet.

194

195

196 En tillståndsprövning för klimatomställningen

197 1.11

198 [1.11.1](#) att Centerpartiet verkar för en ny prövningsmyndighet som utöver ansvar för
199 tillståndsprövning enligt miljöbalken får ett samlat ansvar för dialog och processledning gentemot
200 den tillståndssökande verksamhetsutövaren. Detta i syfte att samla kompetensen för
201 tillståndsprövning hos en myndighet och för att göra det tydligare för den tillståndssökande
202 verksamhetsutövaren vilket underlag som krävs.

203 [1.11.2](#) att Centerpartiet verkar för att EU:s maxtidsgränser vid tillståndsgivning implementeras och
204 att tidsgränsen för framställning av nettonollteknik utsträcks till all industriell verksamhet.

205 [1.11.3](#) att Centerpartiet verkar för att ett icke-beslut vid utgången av EU:s maxtidsgränser för
206 tillståndsgivning ska tolkas som ett tyst medgivande.

207 [1.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att riksintresset för värdefulla ämnen eller material uppgraderas i
208 syfte att möjliggöra utvinning av dessa i högre utsträckning.

209 [1.11.5](#) att Centerpartiet verkar för att det möjliggörs en översyn av geografiska gränser för olika
210 typer av naturskyddsområden.

211 [1.11.6](#) att Centerpartiet verkar för att det införs en bortre tidsgräns avseende naturskydd varefter
212 omprövning av naturskyddet ska kunna ske.

213 Partistyrelsens yttrande

214 Motionären vill göra tillståndprocesserna snabbare, enklare, mer förutsägbara och rättssäkra i syfte
215 att påskynda klimatomställningen. Motionären föreslår flera konkreta åtgärder för att uppnå detta
216 som inkluderar såväl nya regler som att säkerställa efterlevnaden av befintliga regelverk.

217 Centerpartiet anser att tillståndprocesserna i Sverige är alltför långdragna, oförutsägbara och
218 ineffektiva, vilket hindrar den gröna omställningen och investeringar i ny teknik och infrastruktur.
219 Det finns många exempel på hur tillståndsansökningar drar ut på tiden i flera år på grund av långsam
220 handläggning och att instans efter instans ber om nya underlag. För klimatet, för konkurrenskraften
221 och för att stärka motståndskraften i rådande säkerhetsläge måste tillståndprocesserna påskyndas.
222 På EU-nivå finns det specifik lagstiftning som sätter tidsgränser för tillståndsprövning av projekt inom
223 vissa områden, särskilt för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi och strategiska projekt. Den
224 mest centrala lagstiftningen på detta område är det omarbetade förnybartdirektivet, förordningen
225 om nettonollindustri, förordningen om kritiska råvaror och TEN-E-förordningen. Partistyrelsen vill att
226 implementeringen av tidsfristerna bättre ska respekteras i medlemsstaterna.

227 Centerpartiet är drivande för att se över naturskyddsområden och relaterad lagstiftning för att
228 säkerställa att skyddet är effektivt och proportionerligt samt att säkerställa rättssäkerhet för
229 markägare. Naturskydd är viktigt för att skydda värdefull natur och uppnå generationsmålen, men
230 skyddsstatus ska utvärderas löpande för att säkerställa att skyddet är ändamålsenligt. Likaså har
231 Centerpartiet varit kritiska till hur riksintressen hanteras i Sverige och verkar för en översyn av
232 systemet. Centerpartiet vill kraftigt minska antalet riksintresseområden och deras geografiska
233 utbredning för att möjliggöra en högre andel byggande.

234 De myndigheter som identifierar riksintressen har tenderat att vara oprecisa, vilket leder till att
235 onödigt stora områden skyddas. Vi anser att riksintresseanspråk som regel bör vara till skydd för

236 områden som är av just nationellt intresse snarare än regionala angelägenheter och att det ska vara
237 möjligt att väga andra intressen mot de värden som riksintressena ska skydda.

238 Centerpartiet har nyligen antagit reformprogram som bland annat stipulerar att Centerpartiet ska
239 vara drivande för att reformera miljöbalken och att ansvaret för miljöprövningar ska flyttas från
240 länsstyrelserna till mark- och miljödomstolarna eller en annan nytillsatt tillståndsmyndighet, i
241 enighet med motionären. Det föreslås att miljöbalkens utformning ska förändras i grunden för att
242 förenklas, värdera klimatnytta, och skapa förutsägbara spelregler vad gäller miljöprövningars
243 omfattning och avgränsningar samt tidsgränser för miljötillståndshandläggning för att öka tempot.
244 Om tidsgränserna inte efterlevs ska böter utgå till den ansökande, vilket skapar ett ytterligare
245 incitament för att tidsgränserna ska hållas. Partistyrelsen instämmer att långa tillståndsprocesser är
246 ett stort hinder för omställningen men befarar att ett tyst medgivande skulle leda till rutinmässiga
247 avslag, partistyrelsen förordar därför reformgruppens förslag om att införa tidsfrister för
248 handläggning av ansökningsökningsärenden samt böter om handläggningstiden försenas.

249 Ett tidsbegränsat naturskydd kan potentiellt erbjuda vissa fördelar jämfört med permanent skydd,
250 men specifika omständigheter, lokala förutsättningar och mål måste vägas in. Tidsbegränsade skydd
251 innebär en större flexibilitet eftersom de kan anpassas och uppdateras till förändrade
252 miljöförhållanden, nya vetenskapliga rön eller samhällliga behov. Om ett område inte längre
253 uppfyller kriterierna för skydd, eller om andra områden blir mer prioriterade, bör skyddet upphöra
254 eller flyttas. Ett tidsbegränsat skydd innebär också större social acceptans hos markägare och
255 lokalsamhällen och möjliggör en mer flexibel resursallokering, där skyddsinsatser kan koncentreras
256 till prioriterade områden. Partistyrelsen ställer sig därför bakom införandet av tidsbegränsade skydd,
257 men anser att rutinmässiga omprövningar leder till en oproportionerlig börda av det samlade
258 naturskyddet i Sverige. Partistyrelsen föreslår därför en egen skrivning och yrkar avslag till
259 motionen.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet verkar för att en omprövning av naturskydd ska vara möjlig om värdena som naturskyddet skapades för ändras om de samhällliga behoven ändras eller om det är påkallat med hänsyn till andra skyddsområdets prioritet.

Förslag till beslut: Besvarad

[1.11.1](#) att Centerpartiet verkar för en ny prövningsmyndighet som utöver ansvar för tillståndsprövning enligt miljöbalken får ett samlat ansvar för dialog och processledning gentemot den tillståndssökande verksamhetsutövaren. Detta i syfte att samla kompetensen för tillståndsprövning hos en myndighet och för att göra det tydligare för den tillståndssökande verksamhetsutövaren vilket underlag som krävs.

[1.11.2](#) att Centerpartiet verkar för att EU:s maxtidsgränser vid tillståndsgivning implementeras och att tidsgränsen för framställning av nettonollteknik utsträcks till all industriell verksamhet.

[1.11.3](#) att Centerpartiet verkar för att ett icke-beslut vid utgången av EU:s maxtidsgränser för tillståndsgivning ska tolkas som ett tyst medgivande.

[1.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att riksintresset för värdefulla ämnen eller material uppgraderas i syfte att möjliggöra utvinning av dessa i högre utsträckning.

[1.11.5](#) att Centerpartiet verkar för att det möjliggörs en översyn av geografiska gränser för olika typer av naturskyddsområden.

261

Förslag till beslut: Avslag

[1.11.6](#) att Centerpartiet verkar för att det införs en bortre tidsgräns avseende naturskydd varefter omprövning av naturskyddet ska kunna ske.

262

263

Klimatpolitik,

[1.12](#), [1.13](#), [1.14](#), [1.15](#)

[1.12.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet att ett internationellt klimatmål bortom dagens 1,5-gradersmål med syfte att aktivt minska mängden ackumulerad koldioxid i atmosfären till en klimat- och miljömässigt hållbar nivå.

[1.13.1](#) att Centerpartiet verkar för införande av obligatoriska klimatplaner i Sveriges samtliga kommuner.

[1.14.1](#) att Centerpartiet verkar för att utöka ETS så att det inkluderar ett nytt system för att tilldela utsläppsrättigheter vid hållbar kolinlagring där ersättning baseras på mängden koldioxid som åtgärden förväntas binda.

[1.15.1](#) att Centerpartiet verkar för utfasning av och införandet av förbud mot torvbrytning i Sverige till år 2040. Ett närmare samarbete bör också inledas med de nordiska länderna gällande forskning och kunskap gällande hur återvätrade torvmarker kan utnyttjas på bästa sätt med hänsyn till både miljö och markägare.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna lyfter vikten av en aktiv och progressiv klimatomställning som bidrar till minskade utsläpp, både lokalt, nationellt och internationellt. Genom olika förslag på åtgärder vill motionärerna säkerställa att vi når nationella som internationella klimatmål, klimatanpassar vårt samhälle och bromsar klimatförändringarna.

Centerpartiet ser positivt på kolkrediter som ett verktyg för att minska klimatutsläppen. EU:s handelssystem med utsläppsrätter har nyligen omförhandlats och breddats till att omfatta fler sektorer och utsläpp. Dessutom har Centerpartiet nyligen varit med och förhandlat världens första certifieringssystem för kolkrediter på EU-nivå, som ska säkerställa att kolkrediter som skapas är tillförlitliga och följer korrekta beräkningsmetoder. På sikt vill Centerpartiet därför skapa handel också med kolkrediter. En möjlig lösning är att negativa utsläpp ska inkluderas i systemet för utsläppshandel, för att skapa långsiktighet i stödmodellerna och för att fasa ut nationella stöd till tekniken. Centerpartiet anser dock att långlivad och permanent kolinlagring ska premieras i ett sådant system om det används för att balansera fossila utsläpp, men att andra handelsplattformar bör användas för biogena kolkrediter från exempelvis skogen och jordbruket. Man bör dessutom vara mycket noga med villkoren och förutsättningarna i en sådan inkludering i EU:s utsläppshandel, för att inte minska incitament att sänka utsläppen i sektorer med stor reduktionspotential. Det är viktigt att en sådan handel inte leder till att ambitionerna att sänka de inhemska utsläppen i EU minskar. Centerpartiet håller fast vid att EU-målen fortsatt ska räknas mot de inhemska utsläppen och inte acceptera klimatkompensering utanför EU som en alternativ väg för att undvika klimatansvar. Därför yrkar partistyrelsen för ett förtydligande av motionärens förslag med två egna attsatser.

Vi har länge varit drivande för att fasa ut användningen av torv i trädgårdsodling och energiproduktion, men med vissa undantag och övergångsperioder. Användningen bör successivt ersättas när mer hållbara alternativ finns och med hänsyn till lokala förutsättningar och vi vill se ytterligare stöd till forskning och utveckling av mer hållbara alternativ.

Centerpartiet anser att återvätning av torvmarker är en viktig åtgärd för både klimatet och miljön, eftersom dessa marker ofta läcker stora mängder växthusgaser när de är dikade. Vi anser att det bör

306 ske frivilligt med hänsyn till de potentiella konsekvenserna för andra näringar och intressen,
 307 exempelvis livsmedelsproduktionen. De markägare som bidrar till samhällsmål genom att återvåta
 308 eller exempelvis anlägga våtmarker bör kunna få ersättning för detta.

309 Att anpassa vårt samhälle efter klimatförändringarnas effekter är en central och viktig del av
 310 klimatpolitiken. Minskade utsläpp är alltid prioriterat men klimatanpassning som nödvändig för att
 311 hantera de oundvikliga effekterna av klimatförändringarna. Det behövs i första hand en långsiktig
 312 finansieringslösning för att tillgodose framtida behov. Det finns ett eget ansvar att klimatanpassa sin
 313 verksamhet, men naturligtvis ska alla samhällsaktörer ha tillgång till stöd, inte minst
 314 kunskapshöjande åtgärder.

315 Världens fokus riktas mot efterlevnaden av Parisavtalets mål och att säkerställa att
 316 temperaturhöjningen inte överstiger 1,5 grad. Hur vi tar oss dit är avgörande, och mängden utsläpp
 317 som vi släpper ut till år 2050 kommer avgöra vilken planet vi kommer att bo på under andra halvan
 318 av innevarande sekelskifte. Efter 2050 ska vi säkerställa att utsläppen från atmosfären minskar i
 319 större takt än de ökar, det är därför viktigt att vi idag bygger upp en fungerande infrastruktur och
 320 marknad för koldioxidinfångning. Partistyrelsen vill yrka bifall till motionärens förslag som syftar till
 321 att aktivt minska koldioxidintensiteten i atmosfären efter Parisavtalet.

322 Vi välkomnar de många kommuner som infört lokala koldioxidbudgetar och är drivande för en
 323 koldioxidbudget på nationell nivå. Det är idag frivilligt för kommuner att ta fram en lokal klimatplan,
 324 men partistyrelsen instämmer i att alla kommuner bör synliggöra den lokala potentialen att bidra till
 325 omställningen och yrkar därför bifall till motionärens förslag.

326 Motionärerna lyfter vikten av en aktiv och progressiv klimatomställning som bidrar till minskade
 327 utsläpp, både lokalt, nationellt och internationellt. Genom olika förslag på åtgärder vill motionärerna
 328 säkerställa att vi når nationella som internationella klimatmål, klimatanpassar vårt samhälle och
 329 bromsar klimatförändringarna.

330 Centerpartiet ser positivt på kolkrediter som ett verktyg för att minska klimatutsläppen. EU:s
 331 handelssystem med utsläppsrätter har nyligen omförhandlats och breddats till att omfatta fler
 332 sektorer och utsläpp. Dessutom har Centerpartiet nyligen varit med och förhandlat världens första
 333 certifieringssystem för kolkrediter på EU-nivå, som ska säkerställa att kolkrediter som skapas är
 334 tillförlitliga och följer korrekta beräkningsmetoder. På sikt vill Centerpartiet därför skapa handel
 335 också med kolkrediter. En möjlig lösning är att negativa utsläpp ska inkluderas i systemet för
 336 utsläppshandel, för att skapa långsiktighet i stödmodellerna och för att fasa ut nationella stöd till
 337 tekniken. Centerpartiet anser dock att långlivad och permanent kolinlagring ska premieras i ett
 338 sådant system om det används för att balansera fossila utsläpp, men att andra handelsplattformar
 339 bör användas för biogena kolkrediter från exempelvis skogen och jordbruket. Man bör dessutom
 340 vara mycket noga med villkoren och förutsättningarna i en sådan inkludering i EU:s utsläppshandel,
 341 för att inte minska incitament att sänka utsläppen i sektorer med stor reduktionspotential. Det är
 342 viktigt att en sådan handel inte leder till att ambitionerna att sänka de inhemska utsläppen i EU
 343 minskar. Centerpartiet håller fast vid att EU-målen fortsatt ska räknas mot de inhemska utsläppen
 344 och inte acceptera klimatkompensering utanför EU som en alternativ väg för att undvika
 345 klimatansvar. Därför yrkar partistyrelsen för ett förtydligande av motionärens förslag med två egna
 346 uppsatser.

347 Vi har länge varit drivande för att fasa ut användningen av torv i trädgårdsodling och
 348 energiproduktion, men med vissa undantag och övergångsperioder. Användningen bör successivt

349 ersättas när mer hållbara alternativ finns och med hänsyn till lokala förutsättningar och vi vill se
350 ytterligare stöd till forskning och utveckling av mer hållbara alternativ.

351 Centerpartiet anser att återvätning av torvmarker är en viktig åtgärd för både klimatet och miljön,
352 eftersom dessa marker ofta läcker stora mängder växthusgaser när de är dikade. Vi anser att det bör
353 ske frivilligt med hänsyn till de potentiella konsekvenserna för andra näringar och intressen,
354 exempelvis livsmedelsproduktionen. De markägare som bidrar till samhällsmål genom att återvätta
355 eller exempelvis anlägga våtmarker bör kunna få ersättning för detta.

356 Att anpassa vårt samhälle efter klimatförändringarnas effekter är en central och viktig del av
357 klimatpolitiken. Minskade utsläpp är alltid prioriterat men klimatanpassning som nödvändig för att
358 hantera de oundvikliga effekterna av klimatförändringarna. Det behövs i första hand en långsiktig
359 finansieringslösning för att tillgodose framtida behov. Det finns ett eget ansvar att klimatanpassa sin
360 verksamhet, men naturligtvis ska alla samhällsaktörer ha tillgång till stöd, inte minst
361 kunskapshöjande åtgärder.

362 Världens fokus riktas mot efterlevnaden av Parisavtalets mål och att säkerställa att
363 temperaturhöjningen inte överstiger 1,5 grad. Hur vi tar oss dit är avgörande, och mängden utsläpp
364 som vi släpper ut till år 2050 kommer avgöra vilken planet vi kommer att bo på under andra halvan
365 av innevarande sekelskifte. Efter 2050 ska vi säkerställa att utsläppen från atmosfären minskar i
366 större takt än de ökar, det är därför viktigt att vi idag bygger upp en fungerande infrastruktur och
367 marknad för koldioxidinfångning. Partistyrelsen vill yrka bifall till motionärens förslag som syftar till
368 att aktivt minska koldioxidintensiteten i atmosfären efter Parisavtalet.

369 Vi välkomnar de många kommuner som infört lokala koldioxidbudgetar och är drivande för en
370 koldioxidbudget på nationell nivå. Det är idag frivilligt för kommuner att ta fram en lokal klimatplan,
371 men partistyrelsen instämmer i att alla kommuner bör synliggöra den lokala potentialen att bidra till
372 omställningen och yrkar därför bifall till motionärens förslag.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet vill införa gemensamma handelsplattformar på EU-nivå för alla olika typer av kolkrediter och certifierad kolinlagring.
2. att Centerpartiet ställer sig i huvudsak positiva till att inkludera krediter för permanent koldioxidlagring i EU ETS, förutsatt att det kan göras på ett sådant sätt vad gäller tidsperspektiv och prisnivå att ambitionsnivån i systemet hålls i linje med parisavtalet, industrins konkurrenskraft ökar samtidigt som incitamenten att minska fossila utsläpp där det är tekniskt möjligt och motiverat kvarstår.

373

Förslag till beslut: Bifall

[1.12.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet att ett internationellt klimatmål bortom dagens 1,5-gradersmål med syfte att aktivt minska mängden ackumulerad koldioxid i atmosfären till en klimat- och miljömässigt hållbar nivå.

[1.13.1](#) att Centerpartiet verkar för införande av obligatoriska klimatplaner i Sveriges samtliga kommuner.

374

Förslag till beslut: Besvarad

[1.14.1](#) att Centerpartiet verkar för att utöka ETS så att det inkluderar ett nytt system för att tilldela utsläppsrättigheter vid hållbar kolinlagring där ersättning baseras på mängden koldioxid som åtgärden förväntas binda.

[1.15.1](#) att Centerpartiet verkar för utfasning av och införandet av förbud mot torvbrytning i Sverige till år 2040. Ett närmare samarbete bör också inledas med de nordiska länderna gällande forskning och kunskap gällande hur återvätade torvmarker kan utnyttjas på bästa sätt med hänsyn till både miljö och markägare.

375

Emelie Nyman, Centerpartiets ungdomsförbund, och Emma Wiesner reserverar sig till förmån för att bifalla 1.15.1 (Centerpartiets ungdomsförbund 3.3) om att "Centerpartiet verkar för utfasning av, och införandet av förbud mot, torvbrytning i Sverige till år 2040. Ett närmare samarbete bör också inledas med de nordiska länderna gällande forskning och kunskap gällande hur återvätade torvmarker kan utnyttjas på bästa sätt med 2 hänsyn till både miljö och markägare."

Motivering:

Centerpartiet har länge varit drivande i arbetet med att fasa ut användningen av torv i såväl trädgårdsodling som energiproduktion. Vi anser nu att tiden är mogen att tydligt sätta en tidsgräns för ett fullständigt stopp för torvbrytning i Sverige till år 2040. Detta är nödvändigt för att minska klimatpåverkan, värna biologisk mångfald och påskynda omställningen till mer hållbara alternativ. Samtidigt är det avgörande att utfasningen sker stegvis och med hänsyn till lokala förutsättningar, så att markägare och berörda näringar får möjlighet att ställa om. För att möjliggöra denna omställning behöver forskningen kring alternativ till torv intensifieras, och vi vill se ett närmare samarbete med våra nordiska grannländer för att dela kunskap och erfarenheter. Återvätning av torvmarker är en central åtgärd för både klimatet och miljön, då dikade torvmarker ofta läcker stora mängder växthusgaser. Klimatfrågan är inte en fråga att skjuta på framtiden. Genom att anta denna linje kan vi kombinera en tydlig klimatnytta med ett ansvarsfullt genomförande där vi tar hänsyn till både miljö och markägare.

376

377 **Energipolitik,**

378 **[1.16](#), [1.17](#), [1.18](#), [1.19](#), [1.20](#), [1.21](#)**

379 [1.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att systemtjänster tillhandahålls och ersätts för den nytta som
380 tillförs elsystemet genom en försäkringsbaserad modell istället för dagens system med upphandling
381 av Svenska Kraftnät för att bättre möjliggöra teknikutveckling, konkurrens och kostnadseffektivitet i
382 elnätet.

383 [1.17.1](#) att centern håller fast vid 2016 års energiöverenskommelse. Framför allt att något statligt
384 stöd för kärnkraft i form av direkta eller indirekta subventioner inte kan påräknas.

385 [1.17.2](#) att centern i alla lägen inriktar sitt stöd på förnybara energikällor.

386 [1.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att en samlad strategi för elsystemet tas fram.

387 [1.18.2](#) att Centerpartiet verkar för en likvärdig reglering av stora vindkrafts- och solcellsanläggningar
388 där både lokala och nationella perspektiv har en plats och resurser återförs till lokala intressenter.

389 [1.19.1](#) att avsätta en given summa av BNP till fortsatt forskning av fusionsenergi och
390 implementeringen av detta i praktiken.

391 [1.19.2](#) att skattebefria företag som upprättar fusionskraftverk under en viss given tidsperiod i
392 Sverige.

393 [1.19.3](#) att Centerpartiet ska inrätta en arbetsgrupp inom organisationen för att få fram bra och
394 miljövänlig politik kring fusionsenergi och fusionskraftverk.

395 [1.20.1](#) att Centerpartiet ska verka för teknikneutrala regler för energiproduktion i syfte att öka och
396 skapa en mer leveranssäker och stabil energiförsörjning i Sverige.

397 [1.20.2](#) att Centerpartiet ska verka för att kärnkraft inte missgynnas i förhållande till övrig fossilfri
398 elproduktion.

399 [1.20.3](#) att Centerpartiet tar ställning för att placering av nya kärnkraftsreaktorer tillåts på fler än
400 dagens tre platser.

401 [1.20.4](#) att Centerpartiet tar ställning för att ta bort kravet om kommunal tillstyrkan, ofta kallat veto,
402 för vindkraft, i syfte att snabbare kunna öka den förnybara energiproduktionen i hela landet.

403 [1.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft.

404 **Partistyrelsens yttrande**

405 Motionärerna yrkar med olika argument och åtgärdsförslag för en säkrad energiförsörjning, olika
406 stödformer till enskilda kraftslag och för att Centerpartiet ska politikutveckla på området.

407 Centerpartiet värnar om en teknikneutral politik på riktigt. Historien har lärt oss att det ofta blir dyrt
408 när politiken tillåts peka ut vinnare och förlorare. Att vara teknikneutral innebär att göra saker så
409 billigt och effektivt som möjligt. Centerpartiet anser att en teknikneutral energipolitik är det bästa
410 sättet att få mer fossilfri el och ett robust elsystem som förmår leverera el dygnet runt till hela
411 Sverige utan att tvinga på svenskarna dyrare el. Olika typer av teknikstöd är motiverat i tidiga skeden
412 eller riktat mot ett problem, som att fasa ut fossila bränslen, inte tekniks specifikt för att uppfylla
413 omöjliga vallöften.

414

415 Den gröna omställningen är avgörande för sänkta utsläpp och ökad ekonomisk tillväxt. Den kräver
416 långsiktiga spelregler. Tillgången till fossilfri energi både på lång och kort sikt är en nyckelfaktor för
417 att lyckas. Alltför ofta har denna viktiga fråga behandlats som en spelbricka för de som söker
418 kortsiktiga politiska vinster. Företagen och investerarna har länge efterlyst en långsiktig bred
419 överenskommelse för energipolitiken med konkurrenskraftiga elpriser i hela landet. Centerpartiet är
420 stolta över att ha ingått i alla de blocköverskridande energiöverenskommelser som slutits i Sverige.
421 Att Tidöregeringen inte förmår samla en bred majoritet kring en långsiktig energipolitik är mycket
422 allvarligt. Centerpartiet ser ett stort värde i, och kommer fortsätta arbeta för breda och långsiktiga
423 regelverk, både vad gäller politisk uppslutning och olika delar av energisystemet. Det är tydligt att
424 den nuvarande regeringen inte lyckats se energisystemet som en helhet. Centerpartiet ser att den
425 nuvarande regeringens ensidiga politik kommer behöva kompletteras på många områden så väl vad
426 gäller elproduktion som kraftvärme, elnät och energieffektivisering.

427 När det talas om behovet av kärnkraft menas egentligen behov av kärnkraftens förmågor.
428 Kärnkraften bidrar med baskraft, alltså planerbar energi som produceras mer eller mindre konstant,
429 dygnet runt, året runt. Den förmågan bidrar fler kraftslag med, inte minst vattenkraften, som
430 dessutom är flexibel och till skillnad från kärnkraften kan regleras upp och ned i takt med skiftningar
431 i andra kraftslags leverans. Samtidigt ser vi att kärnkraften kommer vara en del av den svenska
432 elproduktionen för överskådlig framtid. De stora behoven framöver är dock inte kontinuerlig
433 produktion utan flexibel sådan. Eftersom vind och sol byggs lönsamt på marknadsmässiga villkor
434 handlar behoven snarare om att täcka upp när dessa inte levererar i lika hög grad. En annan
435 anledning till att kärnkraftverk inte kan byggas enligt samma premisser som tidigare är att Sverige
436 idag har en avreglerad elmarknad med mer varierande elpriser. Därför behövs en stödmodell som
437 garanterar ett elpris för att det ska räknas som lönsamt för den som vill bygga kärnkraft. Ett ensidigt
438 fokus på ett kraftslag riskerar att bli onödigt dyrt och störa investeringar i andra kraftslag under
439 generationer framåt. Centerpartiet vill se en politik som varken gynnar eller missgynnar kärnkraften,
440 utan låter den konkurrera på marknadsbaserade principer. Eventuella stödsystem som etableras
441 behöver fokusera i högre grad på vilka förmågor som efterfrågas, snarare än att peka ut olika
442 tekniker. Där ska kärnkraften konkurrera på lika villkor som andra kraftslag.

443 Vi instämmer med motionären om att det behövs komplement till nuvarande marknadsmodell som
444 fortsatt håller elpriserna nere, men som ser till att el finns under alla dygnets timmar. Vi vill också se
445 att systemtjänster prissätts på så sätt att Svenska Kraftnät upphandlar behoven långsiktigt och de
446 kraftslag som inte bidrar, eller orsakar underskottet på dessa bör vara de som finansierar kostnaden.
447 Det betyder, enligt regeringens egna underlagsrapporter att kostnaden för vindkraft skulle öka med
448 1öre/kWh, att storskalig kärnkraft går plus minus noll och att vattenkraften kommer gynnas. Det är
449 alltså små kostnader i sammanhanget som i den mediala debatten ofta blåses upp. Utöver detta
450 föreslår Centerpartiet ett elgarantisystem med effektupphandling som tryggar elförsörjningen
451 genom att täcka upp med produktion från flexibla källor de få timmar om året som ordinarie
452 elsystem inte räcker till. Systemet prissätter och ökar lönsamheten i planerbar och flexibel
453 kraftproduktion för att kapa pristopparna, ersätter Svenska kraftnäts effektupphandling och är
454 därmed mer förenlig med befintlig EU-lagstiftning.

455 I en tid av stor orolighet, stundtals höga elpriser, en omställning och med det ett stort ökat elbehov
456 ansåg Centerpartiet att det var viktigt att presentera en samlad strategi för energisystemet som såg
457 till att vi har en modell som täcker kommande elbehov, till lägsta möjliga kostnad för stat, näringsliv
458 och skattebetalare. Därför presenterade Centerpartiet i mars rapporten en *Ny strategi för Sveriges
459 elförsörjning* som har ett samlat grepp om energipolitiken, i linje med motionärens önskemål.

460 På samma sätt som att det är självklart att människor i stor utsträckning ska få behålla frukterna av
 461 sitt eget arbete bör regioner få behålla delar av det värde de producerar. Centerpartiet vill att delar
 462 av de ekonomiska värden som skapas från till exempel exploatering av naturresurser ska
 463 regionaliseras.

464 Centerpartiet instämmer i att ett ökat inslag av regionala skattebaser skulle gagna regioner som
 465 genererar stora värden från lokala naturtillgångar. Vi vill att fler delar av den skatten ska bli regional
 466 och att pengarna i större utsträckning än i dag borde stanna kvar i de regioner där den betalas in,
 467 precis som i flera andra länder. Den fastighetsskatt på vindkraftsverk som idag kan återbetalas till
 468 kommunerna ska tillfalla kommunens budget direkt, för att skapa större förutsägbarhet.
 469 Centerpartiet vill inte stanna vid vindkraften, utan anser att fastighetsskatten från alla
 470 energiproducerande anläggningar bör stanna lokalt och regionalt.

471 Centerpartiets stämma har tagit ställning för att behålla det kommunala vetot i vindkraftsfrågor,
 472 men vill att det ska reformeras för att bli mer förutsägbart. Parallellt med detta vill vi skapa
 473 incitament för kommuner, närboende och bygden att säga ja till vindkraft. Vi anser att det behövs en
 474 bättre dialog mellan vindkraftsbolag, kommuner och lokalbefolkning. Partistyrelsen står bakom
 475 denna linje och yrkar därför avslag på de motioner som vill avskaffa det kommunala vetot.

476 Partistyrelsen står bakom den linje som antogs vid föregående stämma, där alla fossilfria energislag
 477 omfattas. Denna teknikneutrala energipolitik öppnar upp för fri konkurrens mellan energislag, på
 478 marknadsmässiga villkor, och bidrar med det till en samhällsekonomiskt effektiv utveckling.
 479 Partistyrelsen yrkar därmed avslag till motionärernas förslag.

480 Centerpartiet har tagit ställning för att det ska tillåtas att bygga fler kärnkraftverk än tidigare
 481 restriktioner, vilket också blivit gällande i lag den gångna mandatperioden. Att också bygga på fler
 482 platser har vi länge varit skeptiska till, inte minst eftersom det är mer effektivt att använda befintlig
 483 infrastruktur, exempelvis de anslutningar som finns idag. Dessutom är tillståndprocesser för
 484 kärnkraft komplicerade och långdragna, och behovet av ny elproduktion skriande, därför yrkar
 485 partistyrelsen avslag till förslagen om att bygga kärnkraft på fler platser än som idag tillåts.

486 Centerpartiet är generellt positiva till forskning och utveckling av nya energitekniker, så länge de inte
 487 bidrar till att öka de klimatskadliga utsläppen. Fusionsenergi kan bli en viktig energikälla i framtiden,
 488 under förutsättning att tekniken blir kommersiellt gångbar och säker. Tekniken är ännu i sin linda
 489 och fortsatt forskning är därför viktig. Centerpartiet har drivit i riksdagen att Fusionsenergi ska
 490 separeras från fissionsenergi (klassisk kärnkraft) i lagstiftningen då förutsättningarna skiljer sig
 491 kraftigt åt. Däremot anser inte partistyrelsen att avsätta en given summa till forskning på tekniken,
 492 Centerpartiet är generellt emot öronmärkningar av medel i budgeten. Partistyrelsen yrkar avslag på
 493 detta förslag. Givet mognadsgraden anser heller inte partistyrelsen att företag som upprättar
 494 fusionskraftverk ska skattebefrias i nuläget och yrkar avslag till motionärens förslag. Slutligen är det
 495 partistyrelsen och inte partistämman som beslutar om särskilda arbetsgrupper. Det pågår dock
 496 kontinuerlig politikutveckling inom energiområdet genom riksdagsarbetet. Partistyrelsen yrkar
 497 därför avslag till motionens förslag om en särskild arbetsgrupp.

Förslag till beslut: Besvarad

[1.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att systemtjänster tillhandahålls och ersätts för den nytta som tillförs elsystemet genom en försäkringsbaserad modell istället för dagens system med upphandling av Svenska Kraftnät för att bättre möjliggöra teknikutveckling, konkurrens och kostnadseffektivitet i elnätet.

[1.17.1](#) att centern håller fast vid 2016 års energiöverenskommelse. Framför allt att något statligt stöd för kärnkraft i form av direkta eller indirekta subventioner inte kan påräknas.

[1.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att en samlad strategi för elsystemet tas fram.

[1.18.2](#) att Centerpartiet verkar för en likvärdig reglering av stora vindkrafts- och solcellsanläggningar där både lokala och nationella perspektiv har en plats och resurser återförs till lokala intressenter.

[1.20.1](#) att Centerpartiet ska verka för teknikneutrala regler för energiproduktion i syfte att öka och skapa en mer leveranssäker och stabil energiförsörjning i Sverige.

[1.20.2](#) att Centerpartiet ska verka för att kärnkraft inte missgynnas i förhållande till övrig fossilfri elproduktion.

498

Förslag till beslut: Avslag

[1.17.2](#) att centern i alla lägen inriktar sitt stöd på förnybara energikällor.

[1.19.1](#) att avsätta en given summa av BNP till fortsatt forskning av fusionsenergi och implementeringen av detta i praktiken.

[1.19.2](#) att skattebefria företag som upprättar fusionskraftverk under en viss given tidsperiod i Sverige.

[1.19.3](#) att Centerpartiet ska inrätta en arbetsgrupp inom organisationen för att få fram bra och miljövänlig politik kring fusionsenergi och fusionskraftverk.

[1.20.3](#) att Centerpartiet tar ställning för att placering av nya kärnkraftsreaktorer tillåts på fler än dagens tre platser.

[1.20.4](#) att Centerpartiet tar ställning för att ta bort kravet om kommunal tillstyrkan, ofta kallat veto, för vindkraft, i syfte att snabbare kunna öka den förnybara energiproduktionen i hela landet.

[1.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft.

499

Rasmus Elfström, Centerstudenter reserverar sig till förmån för att flytta 1.21.1 ("Centerpartiets ungdomsförbund 3.2) att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft." och " 1.20.4 (Centerstudenter 8.4) att Centerpartiet tar ställning för att ta bort kravet

om kommunal tillstyrkan, ofta kallat veto, för vindkraft, i syfte att snabbare kunna öka den förnybara energiproduktionen i hela landet.” till bifall.

Emelie Nyman, Centerpartiets ungdomsförbund och reserverar sig till förmån för att bifalla 1.21.1 (Centerpartiets ungdomsförbund 3.2)”att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft”.

Motivering:

Sverige behöver kraftigt öka utbyggnaden av vindkraft för att möta framtidens energibehov och klara klimatomställningen. Det kommunala vetot har visat sig skapa osäkerhet och fördröjningar som hämmar investeringar och riskerar att bromsa den nödvändiga energiomställningen. För att skapa en mer flexibel, förutsägbar och effektiv process bör vetot avskaffas och ersättas med en tydligare och rättssäker tillståndsprocess. Detta innebär inte att det lokala inflytandet ska minska. Tvärtom behöver dialogen med kommuner, närboende och bygden stärkas genom bättre planeringsprocesser, tidiga samråd och ökade incitament för lokal delaktighet och nytta. Närbygdens åsikter bör även fortsatt väga tungt i de överväganden som görs. Genom att kombinera detta med tydliga och förutsägbara regelverk kan både lokal förankring och snabbare utbyggnad av vindkraften uppnås.

501 **Fossilfria transporter,**

502 **1.22, 1.23, 1.24**

503 1.22.1 att Centerpartiet verkar för att en differentierad skatt på fossila drivmedel införs.

504 1.23.1 att Centerpartiet verkar för att återinföra en modifierad form av elbilsbonus som är mer
505 riktad och hållbar över tid. Bonusen bör vara kopplad till bilens miljöprestanda och pris, för att
506 främja tillgängligheten för bredare grupper.

507 1.24.1 att Centerpartiet aktivt arbetar med att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av
508 laddinfrastrukturen i hela Sverige.

509 1.24.2 att Centerpartiet och dess riksdagsledamöter som ansvarar för dessa frågor tar fram en
510 konkret plan för hur partiet kommer att driva frågan framåt, med fokus på strategiska investeringar,
511 incitament för privata aktörer samt förbättrad samverkan mellan kommuner, regioner och stat.

512 **Partistyrelsens yttrande**

513 Motionärerna föreslår en rad åtgärder som ska stötta en snabb omställning av fordonsflottan till mer
514 hållbara alternativ. Centerpartiet är idag drivande för att förnybara drivmedel och tekniker kan
515 konkurrera på lika villkor. Centerpartiet vill använda kompletterande styrmedel, som stöd till
516 privatpersoner i form av klimatbonusar eller grön skatteåterbäring, liksom fordonsskatter för att
517 främja omställningen. Centerpartiet instämmer i att vi ska återinföra en ny kraftfull miljöbilsbonus
518 för att stimulera utvecklingen av en hållbar fordonsflotta. Sedan regeringen slopade bonus-malus
519 systemet har nybilsförsäljningen av fossila bilar ökat kraftigt och försäljningen av klimatbilar minskar.
520 Detta är förödande för klimatmålen, eftersom den genomsnittliga livslängden för en ny bil är 17 år.
521 Centerpartiet vill se en ny klimatbonus som främjar elbilsförsäljningen och stärker Sveriges krisande
522 elektrifiering. Centerpartiet vill att bonusen också ska riktas till begagnade klimatbilar.

523 Centerpartiets förslag Tanka Svenskt! stärker beredskapen genom att öka produktionen av inhemska
524 biodrivmedel och sänker bensenpriserna vid pump. Det inkluderar kraftfulla verktyg som
525 skattesänkning på förnybara drivmedel i kombination med upphandling som pressar
526 drivmedelspriserna, samtidigt som klimatutsläppen minskar. Detta, i kombination med en snabb
527 utbyggnad av laddinfrastrukturen, den publika och privata, är viktig för att det ska vara möjligt att ta
528 elbilen överallt i vårt avlånga land. Centerpartiet vill påskynda utbyggnaden av all
529 laddningsinfrastruktur, privat och publik. Vår nationella politik bedrivs inom ramen för de
530 påverkansmöjligheter som finns inom riksdagsarbetet, såväl som lokalt och regionalt.

531 En motionär yrkar bland annat på en geografiskt differentierad skatt för att uppnå de klimatomfattiga
532 effekterna utan att drabba de som behöver bilen mest baserat på befolkningstätheten i respektive
533 kommun. Partistyrelsen instämmer att det är viktigt att beakta de olika ekonomiska och geografiska
534 förutsättningarna för privatpersoner att bidra till utsläppsminskningarna inom transportsektorn. På
535 landsbygden saknas ofta alternativ till den egna bilen, och pendlingsavståndet till och från arbetet
536 kan vara långa. Det ska inte straffa sig att bo var man vill, därför behövs en särskild politik för
537 boende på landsbygden. Centerpartiet har därför föreslagit att införa en grön skatteåterbäring för
538 att kompensera för höjda drivmedelspriser, exempelvis i samband med införandet av EU:s nya
539 utsläppshandel som regeringen föreslagit. På landsbygden, där kollektivtrafik saknas, dubbleras
540 återbetalningen. Liknande styrmedel har rekommenderats av det klimatpolitiska rådet, eftersom det
541 ökar acceptansen och viljan att vara med i omställningen samtidigt som utsläppen minskar.
542 Partistyrelsen förespråkar förslaget om grön skatteåterbäring till förmån för förslaget om
543 differentierad skatt.

Förslag till beslut: Besvarad

[1.23.1](#) att Centerpartiet verkar för att återinföra en modifierad form av elbilsbonus som är mer riktad och hållbar över tid. Bonusen bör vara kopplad till bilens miljöprestanda och pris, för att främja tillgängligheten för bredare grupper.

[1.24.1](#) att Centerpartiet aktivt arbetar med att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av laddinfrastrukturen i hela Sverige.

[1.24.2](#) att Centerpartiet och dess riksdagsledamöter som ansvarar för dessa frågor tar fram en konkret plan för hur partiet kommer att driva frågan framåt, med fokus på strategiska investeringar, incitament för privata aktörer samt förbättrad samverkan mellan kommuner, regioner och stat.

544

Förslag till beslut: Avslag

[1.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att en differentierad skatt på fossila drivmedel införs.

545

546

547 **Elnätsinfrastruktur,**

548 **[1.25](#), [1.26](#), [1.27](#), [1.28](#), [1.29](#)**

549 [1.25.1](#) att Centerpartiet arbetar för Kraftledningarna i Sverige grävs ner.

550 [1.26.1](#) att Centerpartiet ska jobba för att markkabelalternativet ska utredas och användas där så är
551 möjligt i den elnätsutbyggnad som pågår nu

552 [1.27.1](#) att utreda och föreslå en modell för intrångsersättning som tar hänsyn till den överförda
553 energin/förmågan, den minskade markanvändningen samt de långsiktiga produktionsförlusterna för
554 de fastigheter som påverkas.

555 [1.27.2](#) att säkerställa att den nya ersättningsmodellen bättre återspeglar de ekonomiska
556 konsekvenserna för fastighetsägare över tid, snarare än en engångsersättning.

557 [1.27.3](#) att involvera relevanta intressenter, inklusive fastighetsägare och energibolag, i processen för
558 att säkerställa att den nya ersättningsmodellen är rättvis och hållbar.

559 [1.28.1](#) att ersättning ska utgå till markägare där elbolagen har sina ledningar och stolpar.

560 [1.28.2](#) att utreda hur markägaren kan bli undantagen att betala elnätspris.

561 [1.29.1](#) att Centerpartiet verkar för att Svenska Kraftnät ska betala markintrång uppdelat per år och
562 inte som en klumpsumma för att inte värdeminska jordbruksfastigheter och ge möjlighet till att
563 skattetekniskt dela upp inkomsten.

564 [1.29.2](#) att Centerpartiet verkar för en översyn av Expropriationslagen för att verka för flexibla
565 betalningsmodeller vid markintrång.

566 [1.29.3](#) att Centerpartiet verkar för att skattereglerna anpassas så att markintrångsersättning för den
567 gröna omställningen behandlas skattemässigt gynnsamt för markägare.

568 **Partistyrelsens yttrande**

569 Motionärerna argumenterar bland annat för att teknikval som gör så lite intrång som möjligt ska
570 favoriseras vid utbyggnaden av nät samt att markägare ska ha rätt till en rättvis och skälig ersättning
571 vid markintrång.

572 Centerpartiet instämmer till fullo med motionärerna om att ersättningen vid markintrång behöver
573 förbättras. Vi har länge varit drivande för att ersättningsnivåerna ska vara höga, spegla den reella
574 förlusten för markägaren och ersätta eventuellt produktionsbortfall över tid. En sådan modell skulle
575 också ge incitament till Svenska kraftnät att gräva ner sina kraftledningar istället för att fortsätta dra
576 luftledningar, och välja mer marksnål teknik där det är möjligt.

577 Vi vill, precis som motionären, att ersättningen ska kompensera för förlusten av framtida intäkter, till
578 exempel förlorade avverkningsmöjligheter och att äganderätten i allra högsta möjliga mån ska
579 värnas.

580 Sammanfattningsvis anser Centerpartiet att markägare ska ha ett starkt skydd och rätt till full
581 kompensation vid markintrång, inklusive ersättning för både direkta och indirekta förluster, och att
582 systemet ska vara utformat så att det uppmuntrar till frivilliga överenskommelser och en mer hållbar
583 användning av marken.

Förslag till beslut: Besvarad

[1.25.1](#) att Centerpartiet arbetar för Kraftledningarna i Sverige grävs ner.

[1.26.1](#) att Centerpartiet ska jobba för att markkabelalternativet ska utredas och användas där så är möjligt i den elnätsutbyggnad som pågår nu

[1.27.1](#) att utreda och föreslå en modell för intrångsersättning som tar hänsyn till den överförda energin/förmågan, den minskade markanvändningen samt de långsiktiga produktionsförlusterna för de fastigheter som påverkas.

[1.27.2](#) att säkerställa att den nya ersättningsmodellen bättre återspeglar de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsägare över tid, snarare än en engångsersättning.

[1.27.3](#) att involvera relevanta intressenter, inklusive fastighetsägare och energibolag, i processen för att säkerställa att den nya ersättningsmodellen är rättvis och hållbar.

[1.28.1](#) att ersättning ska utgå till markägare där elbolagen har sina ledningar och stolpar.

[1.28.2](#) att utreda hur markägaren kan bli undantagen att betala elnätspris.

[1.29.1](#) att Centerpartiet verkar för att Svenska Kraftnät ska betala markintrång uppdelat per år och inte som en klumpsumma för att inte värdeminska jordbruksfastigheter och ge möjlighet till att skattetekniskt dela upp inkomsten.

[1.29.2](#) att Centerpartiet verkar för en översyn av Expropriationslagen för att verka för flexibla betalningsmodeller vid markintrång.

[1.29.3](#) att Centerpartiet verkar för att skattereglerna anpassas så att markintrångsersättning för den gröna omställningen behandlas skattemässigt gynnsamt för markägare.

584

585

586 **Minoriteters rättigheter,**

587 **1.30**

588 [1.30.1](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska statliga klimatåtgärder sker på bekostnad av
589 fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

590 [1.30.2](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska företag reducerar sina växthusgasutsläpp på
591 bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen

592 [1.30.3](#) att Centerpartiet aktivt motverkar svenska konsumtionsdrivna växthusgasutsläpp som sker på
593 bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

594 **Partistyrelsens yttrande**

595 Motionären yrkar för att svenska klimatåtgärder och klimatpolitik inte får ske på någon annans
596 bekostnad, i synnerhet inte svagare grupper eller minoriteter. Motionären anser bland annat att så
597 kallad koldioxidläckage, när produktion flyttas till fattigare länder som vi importerar från flyttar
598 utsläppsbördan samt att klimatkompensation kan leda till exploatering. Istället vill motionären att
599 Sverige fokuserar på att reducera våra inhemska utsläpp. Slutligen anser motionären att det samiska
600 samhället och rennäringen inte ska behöva ge avkall på sina möjligheter att leva inom ramen för den
601 pågående klimatomställningen.

602 Partistyrelsen instämmer med motionären att Sverige i första hand ska fokusera på att minska de
603 territoriella utsläppen. Vi beklagar att regeringen idag investerar miljardbelopp i
604 utsläppsminskningar utomlands, istället för att ta itu med utsläpp vi själva orsakar. Detta går rakt
605 emot regelverken för EU:s klimatmål och riskerar att ge de fattigare länderna stora problem
606 framöver då de inte kan tillgodoräkna sig sina utsläppsminskningar själva. Detta har vi bland annat
607 lyft inom ramen för det reformgruppsarbete som Centerpartiet tog fram hösten 2024. Centerpartiet
608 är därför drivande för att reformera klimatlagen så att dagens möjlighet att nå klimatmålen genom
609 köpta klimatsänkningar utanför Sveriges gränser tas bort.

610 Inom ramen för Miljömålsberedningen har Centerpartiet också varit drivande för att inkludera mål
611 för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Vi ser det som en självklarhet att Sverige ska ta
612 ansvar för sin globala klimatpåverkan, även den konsumtionsbaserade.

613 För Centerpartiet är det självklart att minoriteters rättigheter ska beaktas och skyddas i
614 klimatomställningen. Centerpartiet värnar samernas formella och lagenliga partsställning i de flesta
615 processer de berörs av enligt speciallagstiftning. Vi har tidigare uttryckt att samers rättigheter ska
616 tillvaratas under klimatomställningen i Sverige, särskilt när det gäller markrättigheter och
617 naturresursutvinning.

618 Klimatomställningen måste ske med respekt för samernas rättigheter och traditionella näringar, och
619 dialog och politiska lösningar är att föredra framför rättsprocesser. Vi vill säkerställa att samerna har
620 inflytande över beslut som påverkar deras liv och rättigheter.

Förslag till beslut: Besvarad

[1.30.1](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska statliga klimatåtgärder sker på bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

[1.30.2](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska företag reducerar sina växthusgasutsläpp på bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen

[1.30.3](#) att Centerpartiet aktivt motverkar svenska konsumtionsdrivna växthusgasutsläpp som sker på bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

621

622

Att-satser

[1.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att den nuvarande modellen med skattereduktion för såld solel ersätts med ett system där skatter och moms på producerad el kvittas mot skatter och moms på köpt el per kWh.

[1.1.2](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning genomförs av hur en sådan kvittningsmodell ska utformas i praktiken, med särskilt fokus på incitamenten för ökad egenanvändning och kortare återbetalningstid för solcellsanläggningar.

[1.1.3](#) att Centerpartiet verkar för att nödvändiga lagförändringar i skatte- och elmarknadsregelverken genomförs, så att ett kvittningssystem för mikroproduktion av solel blir rättvist och effektivt.

[1.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att all egenproducerad el som används för eget bruk, oavsett mängd, förblir skattefri, förutsatt att elen inte överförs till ett koncessionspliktigt nät.

[1.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att solcellspaneler ska undantas från förvanskingsförbudet och varsamhetskravet i bygglovsprocesser i syfte att förenkla för fastighetsägare.

[1.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt för kommuner att införa lovbeFrielse för solcellspaneler utan att ändra befintliga detaljplaner.

[1.4.1](#) att Centerpartiet verkar för en höjning av effektgränsen för beskattning av småskalig solelproduktion.

[1.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i Sverige ska bli tillåtet att ansluta s.k. balkonongkraftverk.

[1.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska kunna införa generell bygglovsbefrielse för solcellsanläggningar.

[1.7.1](#) att Centern arbetar för att avskaffa el områdena.

[1.7.2](#) att låta exportvolymen vara prissättande

[1.7.3](#) att skärpa lagstiftningen och inspektionen av elnätbolagens profiterande

658

659 [1.7.4](#) att sänk momsen på samma sätt som Finland genomfört

660

661 [1.8.1](#) att Svenska kraftnät ges ett tydligt uppdrag att prioritera svenska hushåll och industri
662 Myndigheten ska i första hand arbeta för att minska elprisskillnaderna inom Sverige och stärka
663 försörjningstryggheten för svenska hushåll och företag.

664

665 [1.8.2](#) att stoppa utökningen av elöverföringen till Danmark. Svenska kraftnät får endast ersätta
666 befintliga Konti-Skan 1 och 2-kablar med samma kapacitet, men inte öka överföringskapaciteten.
667 Statliga investeringar i elnätet ska i första hand gynna Sverige, inte andra länder.

668

669 [1.8.3](#) att satsa på att stärka den svenska elöverföringen. Svenska kraftnät ska prioritera att bygga ut
670 överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige för att minska prisskillnaderna. Industrins och
671 hushållens behov av stabil och prisvärd elförsörjning måste komma i första hand.

672

673 [1.8.4](#) att Revidera Svenska kraftnäts instruktioner och uppdrag. Regeringen ska ge Svenska kraftnät
674 en ny instruktion där svenska intressen, särskilt industrins konkurrenskraft och hushållens elpriser,
675 prioriteras framför ökad export. Staten ska säkerställa att Svenska kraftnäts investeringar leder till
676 stabila och konkurrenskraftiga elpriser inom landet.

677

678 [1.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för att slopa den årliga indexeringen av energiskatten på el.

679

680 [1.10.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska ligga på för att Tyskland inför elhandelsområden,
681 likt Danmark, Sverige och Norge.

682

683 [1.11.1](#) att Centerpartiet verkar för en ny prövningsmyndighet som utöver ansvar för
684 tillståndsprövning enligt miljöbalken får ett samlat ansvar för dialog och processledning gentemot
685 den tillståndssökande verksamhetsutövaren. Detta i syfte att samla kompetensen för
686 tillståndsprövning hos en myndighet och för att göra det tydligare för den tillståndssökande
687 verksamhetsutövaren vilket underlag som krävs.

688

689 [1.11.2](#) att Centerpartiet verkar för att EU:s maxtidsgränser vid tillståndsgivning implementeras och
690 att tidsgränsen för framställning av nettonollteknik utsträcks till all industriell verksamhet.

691

692 [1.11.3](#) att Centerpartiet verkar för att ett icke-beslut vid utgången av EU:s maxtidsgränser för
693 tillståndsgivning ska tolkas som ett tyst medgivande.

694

695 [1.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att riksintresset för värdefulla ämnen eller material uppgraderas i
696 syfte att möjliggöra utvinning av dessa i högre utsträckning.

697

698 [1.11.5](#) att Centerpartiet verkar för att det möjliggörs en översyn av geografiska gränser för olika
699 typer av naturskyddsområden.

700

701 [1.11.6](#) att Centerpartiet verkar för att det införs en bortre tidsgräns avseende naturskydd varefter
702 omprövning av naturskyddet ska kunna ske.

703

704 [1.12.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet att ett internationellt klimatmål bortom dagens 1,5-
705 gradersmål med syfte att aktivt minska mängden ackumulerad koldioxid i atmosfären till en klimat-
706 och miljömässigt hållbar nivå.

707

708 [1.13.1](#) att Centerpartiet verkar för införande av obligatoriska klimatplaner i Sveriges samtliga
709 kommuner.

710

711 [1.14.1](#) att Centerpartiet verkar för att utöka ETS så att det inkluderar ett nytt system för att tilldela
712 utsläppsrättigheter vid hållbar kolinlagring där ersättning baseras på mängden koldioxid som
713 åtgärden förväntas binda.

714

715 [1.15.1](#) att Centerpartiet verkar för utfasning av och införandet av förbud mot torvbrytning i Sverige
716 till år 2040. Ett närmare samarbete bör också inledas med de nordiska länderna gällande forskning
717 och kunskap gällande hur återvätrade torvmarker kan utnyttjas på bästa sätt med hänsyn till både
718 miljö och markägare.

719

720 [1.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att systemtjänster tillhandahålls och ersätts för den nytta som
721 tillförs elsystemet genom en försäkringsbaserad modell istället för dagens system med upphandling
722 av Svenska Kraftnät för att bättre möjliggöra teknikutveckling, konkurrens och kostnadseffektivitet i
723 elnätet.

724

725 [1.17.1](#) att centern håller fast vid 2016 års energiöverenskommelse. Framför allt att något statligt
726 stöd för kärnkraft i form av direkta eller indirekta subventioner inte kan påräknas.

727

728 [1.17.2](#) att centern i alla lägen inriktar sitt stöd på förnybara energikällor.

729

730 [1.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att en samlad strategi för elsystemet tas fram.

731

732 [1.18.2](#) att Centerpartiet verkar för en likvärdig reglering av stora vindkrafts- och solcellsanläggningar
733 där både lokala och nationella perspektiv har en plats och resurser återförs till lokala intressenter.

734

735 [1.19.1](#) att avsätta en given summa av BNP till fortsatt forskning av fusionsenergi och
736 implementeringen av detta i praktiken.

737

738 [1.19.2](#) att skattebefria företag som upprättar fusionskraftverk under en viss given tidsperiod i
739 Sverige.

740

741 [1.19.3](#) att Centerpartiet ska inrätta en arbetsgrupp inom organisationen för att få fram bra och
742 miljövänlig politik kring fusionsenergi och fusionskraftverk.

743

744 [1.20.1](#) att Centerpartiet ska verka för teknikneutrala regler för energiproduktion i syfte att öka och
745 skapa en mer leveranssäker och stabil energiförsörjning i Sverige.

746

747 [1.20.2](#) att Centerpartiet ska verka för att kärnkraft inte missgynnas i förhållande till övrig fossilfri
748 elproduktion.

749

750 [1.20.3](#) att Centerpartiet tar ställning för att placering av nya kärnkraftsreaktorer tillåts på fler än
751 dagens tre platser.

752

753 [1.20.4](#) att Centerpartiet tar ställning för att ta bort kravet om kommunal tillstyrkan, ofta kallat veto,
754 för vindkraft, i syfte att snabbare kunna öka den förnybara energiproduktionen i hela landet.

755

756 [1.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft.

757

758 [1.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att en differentierad skatt på fossila drivmedel införs.

759

760 [1.23.1](#) att Centerpartiet verkar för att återinföra en modifierad form av elbilsbonus som är mer
761 riktad och hållbar över tid. Bonusen bör vara kopplad till bilens miljöprestanda och pris, för att
762 främja tillgängligheten för bredare grupper.

763

764 [1.24.1](#) att Centerpartiet aktivt arbetar med att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av
765 laddinfrastrukturen i hela Sverige.

766

767 [1.24.2](#) att Centerpartiet och dess riksdagsledamöter som ansvarar för dessa frågor tar fram en
768 konkret plan för hur partiet kommer att driva frågan framåt, med fokus på strategiska investeringar,
769 incitament för privata aktörer samt förbättrad samverkan mellan kommuner, regioner och stat.

770

771 [1.25.1](#) att Centerpartiet arbetar för Kraftledningarna i Sverige grävs ner.

772

773 [1.26.1](#) att Centerpartiet ska jobba för att markkabelalternativet ska utredas och användas där så är
774 möjligt i den elnätsutbyggnad som pågår nu

775

776 [1.27.1](#) att utreda och föreslå en modell för intrångsersättning som tar hänsyn till den överförda
777 energin/förmågan, den minskade markanvändningen samt de långsiktiga produktionsförlusterna för
778 de fastigheter som påverkas.

779

780 [1.27.2](#) att säkerställa att den nya ersättningsmodellen bättre återspeglar de ekonomiska
781 konsekvenserna för fastighetsägare över tid, snarare än en engångsersättning.

782

783 [1.27.3](#) att involvera relevanta intressenter, inklusive fastighetsägare och energibolag, i processen för
784 att säkerställa att den nya ersättningsmodellen är rättvis och hållbar.

785

786 [1.28.1](#) att ersättning ska utgå till markägare där elbolagen har sina ledningar och stolpar.

787

788 [1.28.2](#) att utreda hur markägaren kan bli undantagen att betala elnätspris.

789

790 [1.29.1](#) att Centerpartiet verkar för att Svenska Kraftnät ska betala markintrång uppdelat per år och
791 inte som en klumpsumma för att inte värdeminska jordbruksfastigheter och ge möjlighet till att
792 skattetekniskt dela upp inkomsten.

793

794 [1.29.2](#) att Centerpartiet verkar för en översyn av Expropriationslagen för att verka för flexibla
795 betalningsmodeller vid markintrång.

796

797 [1.29.3](#) att Centerpartiet verkar för att skattereglerna anpassas så att markintrångsersättning för den
798 gröna omställningen behandlas skattemässigt gynnsamt för markägare.

799

800 [1.30.1](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska statliga klimatåtgärder sker på bekostnad av
801 fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

802

803 [1.30.2](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska företag reducerar sina växthusgasutsläpp på
804 bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen

805

806 [1.30.3](#) att Centerpartiet aktivt motverkar svenska konsumtionsdrivna växthusgasutsläpp som sker på
807 bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

808

809

1.1 Inför kvittning av skatter och moms för solcellsanläggningar

Motionsskrivare: Henrik Juhlin

Titel

Inför kvittning av skatter och moms för solcellsanläggningar

Gammalt motionsnummer

Stockholms län 15

Medskrivare

Annie Östlund

Område

Energi och klimat

Brödtext

Bakgrund

Idag är lönsamheten för många solcellsanläggningar starkt knuten till den skattereduktion på 60 öre per kWh som ges för såld överskottsel. Regeringen har dock aviserat planer på att ta bort denna ersättning från och med 2026, vilket skulle försämra lönsamheten avsevärt för mikroproducenter av solel. I stället för att försöka bevara en modell som bygger på ett subventionssystem är det bättre att utveckla en ny, marknadsanpassad lösning som ger varaktiga incitament till att producera förnybar energi.

Problemformulering

Den nuvarande subventionsmodellen kan försvinna och lämna solcellsägare med betydligt lägre ersättning för såld el. Detta förlänger återbetalningstiden för solcellsinvesteringen och riskerar att bromsa utbyggnaden av småskalig solkraft. Dessutom tar den befintliga modellen inte fullt hänsyn till värdet av att öka egenanvändning av producerad solel. En kvittningsmodell, där skatter och moms på producerad el kvittas mot skatter och moms på köpt el, kan vara ett mer rättvist och långsiktigt hållbart ersättningssystem.

Motivering

Genom att införa en kvittningsmodell för skatter och moms kan mikroproducenter av solel minska sina kostnader i direkt relation till hur mycket el de köper, samtidigt som det administrativa förfarandet förenklas. En sådan modell skulle förbättra lönsamheten för solcellsanläggningar när skattereduktionen försvinner, eftersom man på ett tydligare sätt kan redovisa nettot av producerad och förbrukad energi. Den skulle även stimulera en högre grad av egenanvändning och skapa mer förutsägbara villkor för mikroproducenter som oberoende av politiska beslut om subventionsnivåer behöver tydliga och långsiktiga incitament. På så sätt skulle principerna för beskattning och moms tydligare spegla den faktiska nytta som solcellsägaren och samhället i stort får av förnybar elproduktion.

850 Att-satser

851 [1.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att den nuvarande modellen med skattereduktion för såld solel
852 ersätts med ett system där skatter och moms på producerad el kvittas mot skatter och
853 moms på köpt el per kWh.

854 [1.1.2](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning genomförs av hur en sådan kvittningsmodell ska
855 utformas i praktiken, med särskilt fokus på incitamenten för ökad egenanvändning och
856 kortare återbetalningstid för solcellsanläggningar.

857 [1.1.3](#) att Centerpartiet verkar för att nödvändiga lagförändringar i skatte- och
858 elmarknadsregelverken genomförs, så att ett kvittningssystem för mikroproduktion av solel
859 blir rättvist och effektivt.

860 Distriktets yttrande

861 Centerpartiet har en etablerad linje om att stärka incitamenten för mikroproduktion av solel, men
862 har inte tidigare beslutat om att införa en kvittningsmodell för skatter och moms på solel. Ett bifall
863 till denna motion skulle därmed innebära ny politik. Distriktsstyrelsen anser att en kvittningsmodell
864 ger goda incitament för mikroproduktion av solel och föreslår därför bifall till att-satserna.

865 [1.2 Motion om att avskaffa effektgränsen för skattefri](#) 866 [elproduktion för eget bruk](#)

867 **Motionsskrivare:** Ann Westin

868

869 Titel

870 Motion om att avskaffa effektgränsen för skattefri elproduktion för eget bruk

871 Gammalt motionsnummer

872 Skåne 8

873 Medskrivare

874

875 Område

876 Energi och klimat

877 Brödtext

878 Energiskatten för företag på egenproducerad el som används för internt bruk har idag en gräns där
879 anläggningar med en sammanlagd installerad effekt över 500 kW blir skattskyldiga. Detta skapar
880 hinder för företag och industrier som har potential att effektivt utnyttja resurser som spillvärme eller
881 lokala energikällor för att producera sin egen el.

882

883 På landsbygden, där stora industribyggnader och lantbruk finns, finns särskilt goda förutsättningar
884 att bygga kraftfulla anläggningar för egen elproduktion. Begränsningen på 500 kW hämmar
885 möjligheten att utveckla dessa verksamheter och bidrar till att kostnaderna ökar för företag som vill
886 bli självförsörjande på el.

887

888 För att stärka svensk industri och lantbruk, minska beroendet av externa energikällor, samt främja
889 lokal och hållbar energiproduktion, bör gränsen för den sammanlagda effekten på 500 kW tas bort.

890 El som används för internt bruk, utan att överföras till ett koncessionspliktigt nät, bör vara skattefri
891 oavsett mängd.

892

893 Den föreslagna ändringen kommer att:

894 # Stärka industrins konkurrenskraft genom att minska energikostnaderna.

895 # Stimulera hållbar energiutveckling genom att uppmuntra egen elproduktion.

896 # Skapa incitament för företag och lantbruk att investera i innovativa energilösningar, såsom
897 solpaneler, vindkraft eller genom att utnyttja spillvärme.

898 # Bidra till att öka energisäkerheten och minska beroendet av externa leverantörer.

899

900 Jag anser att dessa förändringar är nödvändiga för att möta framtidens utmaningar och möjligheter
901 inom energiområdet.

902

903 Att-satser

904 [1.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att all egenproducerad el som används för eget bruk, oavsett
905 mängd, förblir skattefri, förutsatt att elen inte överförs till ett koncessionspliktigt nät.

906 Distriktets yttrande

907 Utbyggnad av ny elproduktion i närhet till konsumtion är en väsentlig del för framtida effektiv
908 energiförsörjning. Motionären beskriver en situation som i dagsläget snarare motverkar detta. Att i
909 stället genom olika incitament bidra till ökad utbyggnad skapar förutsättningar för robust
910 energiförsörjning och livskraftiga företag.

911 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman

912 att: bifalla motionen

913 **1.3 Motion om bygglovsfria solceller för en strålande framtid**

914 **Motionsskrivare:** Mikael Blomstrand

915

916 Titel

917 Motion om bygglovsfria solceller för en strålande framtid

918 Gammalt motionsnummer

919 Stockholms stad 25

920 Medskrivare

921

922 Område

923 Energi och klimat

924 Brödtext

925 Nationell lagstiftning sätter nu stopp för att undanta solcellsanläggningar från bygglov. Det behöver
926 ändras.

927 Att-satser

928 [1.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att solcellspaneler ska undantas från förvanskningsförbudet
929 och varsamhetskravet i bygglovsprocesser i syfte att förenkla för fastighetsägare.

930 [1.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt för kommuner att införa lovbefrielse för
931 solcellspaneler utan att ändra befintliga detaljplaner.

932 Distriktets yttrande

933 Distriktsstyrelsens svar:

934 Distriktsstyrelsen tackar för motionen som bidrar med fler förslag för att öka solcells-produktionen.
935 Centerpartiet driver redan idag på för bland annat slopad skatt för egen-användning av solel samt
936 förtydligande i ellagen så att samma regler gäller för alla, med slopat krav på att betala
937 inmatningsabonnemang för netto-produ-center så att fler kan tänka sig att skala upp sin
938 solelproduktion. Att införa undantag från för-vanskningsförbud är ytterligare ett förslag som skulle
939 undanröja ett av de hinder som idag föreligger för att utöka solelsproduktionen.

940 [1.4 Bort med veton och torv, in med sol och vind](#)

941 **Motionsskrivare:** Lina Fernström

942

943 Titel

944 Bort med veton och torv, in med sol och vind

945 Gammalt motionsnummer

946 Centerpartiets ungdomsförbund 3

947 Medskrivare

948 CUF:s förbundsstyrelse

949 Område

950 Energi och klimat

951 Brödtext

952 För att skapa en hållbar energiförsörjning måste vi göra det lättare att producera och använda
953 förnybar energi. Onödiga hinder för sol- och vindkraft behöver tas bort, och Sverige behöver fasa ut
954 klimatbelastande energikällor som torvbrytning. I dag beskattas småskalig solenergiproduktion om
955 den överstiger en viss effektgräns, vilket skapar en onödig tröskel för hushåll, lantbruk och företag
956 som vill investera i solceller. Genom att höja denna gräns kan fler bidra till energiomställningen utan
957 att bestraffas ekonomiskt.

958

959 Även vindkraft är en nyckel för att möta Sveriges växande elbehov, men dagens system ger
960 kommuner obegränsad möjlighet att stoppa vindkraftsetableringar, vilket skapar osäkerhet och
961 hämmar utbyggnaden. Genom att avskaffa det kommunala vetot, eller begränsa det till en viss del av
962 tillståndsprocessen, kan vi säkerställa att viktiga energiprojekt inte blockeras av kortsiktiga lokala
963 intressen.

964

965 Torvbrytning är en av de mest klimatbelastande verksamheterna i Sverige och bidrar till stora
966 utsläpp av koldioxid. För att minska vår klimatpåverkan bör torvbrytningen fasas ut helt, vilket det
967 idag inte finns några mål för. Samtidigt måste vi samarbeta med de nordiska länderna för att
968 utveckla forskning kring hur återvätade torvmarker kan användas på ett sätt som gynnar både miljön
969 och markägare.

- 970 Att-satser
- 971 [1.4.1](#) att Centerpartiet verkar för en höjning av effektgränsen för beskattning av småskalig
972 solelproduktion.
- 973 Distriktets yttrande
- 974 CUF yrkar bifall till sin förbundsmotion
- 975 **[1.5 Tillåt balkongkraftverk](#)**
- 976 **Motionsskrivare:** Eva Runesson
- 977
- 978 Titel
- 979 Tillåt balkongkraftverk
- 980 Gammalt motionsnummer
- 981 Blekinge 6
- 982 Medskrivare
- 983
- 984 Område
- 985 Energi och klimat
- 986 Brödtext
- 987 Många bäckar små...
- 988
- 989 Sedan flera år är det tillåtet att själv ansluta småskalig solcellsanläggning i sitt hem i Tyskland, s.k.
990 balkongkraftverk, det ges nu också möjligt till detta i Norge. Förutsättningar borde inte skilja så
991 mycket mellan Norge och Sverige. I Tyskland har över 400 000 anläggningar anslutits.
992
- 993 Centerpartiet borde aktivt verka för att öppna upp för den mindre småskaliga produktionen. Det ger
994 möjlighet för den enskilde att kunna bidra även om ytorna är begränsade.
995
- 996 Kan man i Norge så borde vi även kunna i Sverige, även om branschen är känd för sin konservatism.
997 Till en början var det även ett kraftfullt motstånd till enskilda solcellsanläggningar monterade på tak.
998 Det förändrades med tiden. Nu ser vi ett likartat motstånd mot balkongkraftverk.
999
- 1000 Att-satser
- 1001 [1.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i Sverige ska bli tillåtet att ansluta s.k.
1002 balkongkraftverk.
- 1003 Distriktets yttrande
- 1004 Vi tycker att alla tillskott till energibalansen är viktigt som motionären skriver, att utnyttja alla
1005 tillskott är av stor betydelse.
- 1006 Att utnyttja balkonger i befintliga byggnader skulle ge ett tillskott på svenska energimarknaden.
- 1007 Man bör dock ta hänsyn lokala regler så som byggregler, mm.
- 1008 Och som motionären skriver är det bra att utnyttja små ytor om de kan ge ett energitillskott.

1009 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen samt att skicka den vidare
1010 till partistämman.

1011 **1.6 En teknikneutral energipolitik**

1012 **Motionsskrivare:** Erik Johnsson

1013

1014 Titel

1015 En teknikneutral energipolitik

1016 Gammalt motionsnummer

1017 Centerstudenter 8

1018 Medskrivare

1019 Centerstudenters förbundsstyrelse

1020 Område

1021 Energi och klimat

1022 Brödtext

1023 För att rädda klimatet och uppfylla tvågradersmålet behöver vi en kraftfull miljöpolitik och en
1024 koldioxidfri energiproduktion på global nivå. Centerpartiet bör därför ta tydligare ställning för
1025 teknikneutralitet.

1026

1027 Leveranssäker och stabil elförsörjning är viktiga förutsättningar för den svenska industrin.

1028 Det är också en grundförutsättning för den gröna omställningen. Sverige behöver underlätta
1029 för alla fossilfria energislag genom att skapa långsiktiga och rättvisa spelregler. De

1030 planerbara energislagen såsom vattenkraft, kärnkraft och kraftvärmeverk, har en stor fördel
1031 då de bidrar till leveranssäkerhet och stabilitet i energisystemet.

1032

1033 Vi behöver en teknikneutralitet i energipolitiken som ger alla fossilfria energislag en chans att
1034 konkurrera på lika villkor. Statligt styrda satsningar riskerar inte bara att tränga undan mindre
1035 aktörer utan också att bromsa utvecklingen av framtidens klimatteknik.

1036

1037 Den främsta garanten för ett långsiktigt, stabilt och hållbart energisystem är att
1038 energipolitiken eftersträvar långsiktighet där tydliga spelregler för energisektorn läggs fram.
1039 Detta bör ske med enhetliga skatter och inte detaljregleringar eller punktskatter likt den
1040 historiska effektskatten placerad på kärnkraft.

1041

1042 Vi måste se till att det blir enklare att bygga ut ny elproduktion. Inte minst måste reglerna för
1043 vindkraftsutbyggnad ses över. Dels behöver kravet på kommunal tillstyrkan avskaffas så att
1044 beslut istället kan baseras på markägarens godkännande och befintliga miljöprövningar.

1045 Dels behöver Sverige gå från individskydd till artskydd för fåglar i 4 § artskyddsförordningen
1046 (2007:845) i enlighet med den ursprungliga intentionen från EU:s fågeldirektiv och
1047 livsmiljödirektiv. Orsaken till att Sverige har individskydd för fåglar är att dessa två direktiv
1048 implementerades i samma paragraf i artskyddsförordningen, något som aldrig var avsikten.

1049

1050 Vi måste skapa de bästa möjliga förutsättningarna för alla att bidra till omställningen.

1051 Politiker varken kan eller ska peka ut vinnare eller förlorare. Grön tillväxt är inte bara en
1052 möjlighet, det är en nödvändighet. Med modiga politiker och reformer kan vi fortsätta vara
1053 världsledande i klimatomställningen utan att skjuta oss själva och svensk tillväxt i foten. Det
1054 är dags för Centerpartiet att ta tåten och visa vägen.

1055 Att-satser

1056 [1.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska kunna införa generell bygglovsbefrielse för
1057 solcellsanläggningar.

1058 Distriktets yttrande

1059 Bifall i sin helhet

1060 1.7 Fortsatt el-diskriminering av våra skånska företag och 1061 hushåll

1062 **Motionsskrivare:** Tommy Bengtsson

1063

1064 Titel

1065 Fortsatt el-diskriminering av våra skånska företag och hushåll

1066 Gammalt motionsnummer

1067 Skåne 6

1068 Medskrivare

1069

1070 Område

1071 Energi och klimat

1072 Brödtext

1073 Efter årsskiftet höjs elskatten igen, trots budskap från regeringen om att den skulle sänkas. Under de
1074 senaste tjugo åren har elskatten fördubblats och elräkningen i dag är ungefär i normalfallet hälften
1075 av räkningen skatt.

1076 De enda verkliga vinnarna på dagens olika elprisnivåer är statskassan, som fylls på med skattekronor
1077 samt statliga aktörer som Svenska Kraftnät samt Vattenfall och övriga elproducenter, vilka kan
1078 rapportera ökade vinster.

1079 Det kan inte vara rätt att vårt el område fyra den 12 december vid något tillfälle betalade över 8
1080 kr/kWh, för timpriskunder. Medan man betalade i andra el områden betalade 15 öre /kWh

1081 Sverige är indelat i fyra prisområden för el och inom EU är det endast Sverige och Danmark som har
1082 olika el områden inom landet. Av de 27 EU-länderna så har således 25 ett nationellt el område.

1083 Undantagen är Danmark med två el områden och Sverige med fyra el områden. Skillnaden i pris
1084 mellan de svenska el områden har en oroväckande utveckling och vi som lever och verkar i
1085 Sydsverige inkl. Skåne kommer att medföra stor skillnader i hushållens kostnader jämfört med de
1086 andra el områden. Det påverkar också var företag etablerar sig och det medför att den höga
1087 arbetslösheten består.

1088 Vårt land är också unikt genom de stora prisskillnaderna som uppstår för slutkunderna och enligt
1089 uppgift så skall gällande förordningen på el områdesindelningen med jämna mellanrum ses över och
1090 det har inte skett i vårt land. Det verkar som vår regering vill att nu rådande ordning skulle gälla tills

1091 ny kärnkraft är etablerad, vilket innebär att dess orättvisor kan bestå i ytterligare ytterligare10 – 15
1092 år. Ny el på kortare sikt för att hjälpa Skånes elbehov genom att den planerade vindkraft vid
1093 Kriegers flak har man tagit bort genom att inte längre ta ansvar för kabelanslutningen. Den skulle
1094 annars gett ett tillskott i Skåne motsvarande elförbrukningen för en halv miljon hushåll. Tyskland och
1095 Danmark som delar grundet Kriegers falk med vårt land har redan vindkraftsparker i full drift.
1096 Noterbart är att det helstatliga Vattenkraft har varit inblandade i byggandet av Danskarnas
1097 Vindkraftspark på Kriegers flak.
1098 Den höga elskatten utgör ett hinder och bromsar vår samhällsutvecklingen och omvandling främst i
1099 de södra delarna vårt land inkl. Skåne. Borde inte elskatten avskaffas helt, men i stället föreslås nu
1100 en ny skatt som slår mot elkonsumenterna.
1101 Elkunderna känner sig svikna av och det gäller att stabilisera elmarknaden och förhindra att
1102 prisnivåerna skenar.

1103
1104 Beddingestrand i januari 2025
1105 Tommy Bengtsson
1106

1107 Att-satser

- 1108 [1.7.1](#) att Centern arbetar för att avskaffa el områdena.
1109 [1.7.2](#) att låta exportvolymen vara prissättande
1110 [1.7.3](#) att skärpa lagstiftningen och inspektionen av elnätbolagens profiterande
1111 [1.7.4](#) att sänka momsen på samma sätt som Finland genomfört

1112 Distriktets yttrande

1113 Motionären tar upp ett problem som berör alla elabonnenter i södra Sverige. Elprisområdena
1114 infördes som ett incitament för utbyggnad av ny elproduktion i de södra delarna av landet, samtidigt
1115 som de norra delarna på ett sätt skulle få nytta av att en stor del av dagens elproduktion sker i de
1116 norra delarna.
1117 Ett bidragande skäl till de höga priserna i södra Sverige är det faktum att Tyskland underlåtit att
1118 införa de två elprisområden som beslutats av EU. Därtill pågår just nu en omfattande
1119 elområdesöversyn på EU-nivå som pekar mot att elområdena i Sverige kommer att förändras till,
1120 enligt Centerpartiet, det bättre. Distriktsstyrelsen anser inte att ett slopande av elprisområdena är
1121 löningen på problemen.
1122 Elnätsbolagens prissättning är redan idag reglerad genom legala monopol där
1123 Energimarknadsinspektionen beslutar hur stora deras intäkter får vara genom en intäktsram som
1124 beslutas för fyra år i taget. Distriktsstyrelsen anser inte att varken låta exportvolymen vara
1125 prissättande eller att sänka momsen skulle leda till nyetablering av elproduktion och därmed sänkta
1126 priser. Centerpartiet har under flera år kritiserat regeringens sätt att hantera både utbyggnaden av
1127 elnätskapaciteten i södra Sverige genom att de inte anvisar medel ur Svenska Kraftnätets växande
1128 kapital och att dessutom besluta att inte över huvud taget anslå medel för anslutning mot Kriegers
1129 Flak, samt att de vid upprepade tillfällen griper minsta halmstrå för att hitta anledning till att inte
1130 tillåta utbyggnad av ny, förnybar och snabbt utbyggbar produktion.
1131 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
1132 att: anse första att-satsen vara besvarad. avslå att-sats 2 och 3 och 4

1.8 Svenska kraftnät ska prioritera svenska intressen – industri och hushåll först

Motionsskrivare: Anders Danielsson

Titel

Svenska kraftnät ska prioritera svenska intressen – industri och hushåll först

Gammalt motionsnummer

Kalmar 7

Medskrivare

Område

Energi och klimat

Brödtext

Bakgrund

Svenska kraftnät är en statlig myndighet som ansvarar för att upprätthålla och utveckla Sveriges elöverföringssystem. Deras beslut har en direkt påverkan på elpriserna, industrins konkurrenskraft och hushållens kostnader. Trots detta har myndigheten prioriterat ökade elförbindelser till andra länder, såsom Danmark, vilket riskerar att driva upp elpriserna ytterligare i södra Sverige där elpriserna redan är bland de högsta i Europa.

Den planerade utbyggnaden av elförbindelsen Konti-Skan Connect till Danmark innebär en ökad överföringskapacitet på 285 megawatt, vilket enligt experter kommer att leda till högre elpriser för svenska hushåll och företag. Detta sker samtidigt som svensk industri och privatpersoner kämpar med stora prisskillnader mellan norra och södra Sverige, vilket försvagar industrins konkurrenskraft och fördyrar hushållens elräkningar.

Svenska kraftnät har varnat för behovet av mer baskraft i södra Sverige, men samtidigt planeras åtgärder som ytterligare försvagar den inhemska elförsörjningen. Detta är oacceptabelt. Svenska kraftnät måste tydligt prioritera svenska intressen och säkerställa stabil elförsörjning inom landet innan ytterligare elförbindelser till andra länder byggs ut.

Motivering

Svenska kraftnät är en myndighet som finansieras av svenska skattebetalare och elanvändare. Det är därför orimligt att deras beslut gynnar andra länders energisystem på bekostnad av svenska hushåll och företag. För att säkerställa ett konkurrenskraftigt näringsliv och rimliga elpriser måste Svenska kraftnät prioritera stabilitet och prisvärdhet inom det svenska elsystemet.

Att öka överföringskapaciteten till Danmark utan att först stärka den svenska elöverföringen är en felprioritering. Svenska kraftnät måste ges tydliga instruktioner att sätta svensk industri och hushåll först.

1173 **Att-satser**

1174 [1.8.1](#) att Svenska kraftnät ges ett tydligt uppdrag att prioritera svenska hushåll och industri
1175 Myndigheten ska i första hand arbeta för att minska elprisskillnaderna inom Sverige och
1176 stärka försörjningstryggheten för svenska hushåll och företag.

1177 [1.8.2](#) att stoppa utökningen av elöverföringen till Danmark. Svenska kraftnät får endast ersätta
1178 befintliga Konti-Skan 1 och 2-kablar med samma kapacitet, men inte öka
1179 överföringskapaciteten. Statliga investeringar i elnätet ska i första hand gynna Sverige, inte
1180 andra länder.

1181 [1.8.3](#) att satsa på att stärka den svenska elöverföringen. Svenska kraftnät ska prioritera att bygga
1182 ut överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige för att minska prisskillnaderna.
1183 Industrins och hushållens behov av stabil och prisvärd elförsörjning måste komma i första
1184 hand.

1185 [1.8.4](#) att Revidera Svenska kraftnäts instruktioner och uppdrag. Regeringen ska ge Svenska
1186 kraftnät en ny instruktion där svenska intressen, särskilt industrins konkurrenskraft och
1187 hushållens elpriser, prioriteras framför ökad export. Staten ska säkerställa att Svenska
1188 kraftnäts investeringar leder till stabila och konkurrenskraftiga elpriser inom landet.

1189 **Distriktets yttrande**

1190 Motionären föreslår att kraftigt förändra Svenska Kraftnäts direktiv genom att nationalisera
1191 elöverföringen. Idag har vi en gemensam europeisk marknad, där vi är ihopkopplade med andra
1192 länder för att öka försörjningstryggheten. Om Europas länder skulle bygga upp den back-up-
1193 kapacitet som krävs, skulle det vara mycket kostsamt och resursineffektivt. Sverige exporterar också
1194 el den största delen av året, men behöver dock importera vid några få tillfällen per år när den egna
1195 produktionen inte räcker till. Sverige är också en del av EU:s fria marknad, där vi kan sälja el liksom vi
1196 säljer lastbilar, stål eller andra produkter. Exporten av el ger intäkter som gör det möjligt att
1197 investera i ny elproduktion och stärkt elnät.
1198 Centerpartiet har också en rad förslag hur elnäten kan nyttjas bättre och bli mer flexibla, liksom
1199 förslag för en utbyggd elproduktion i södra Sverige. Det senare innebär lägre kostnader för
1200 kunderna, eftersom elen då inte behöver "flyttas" från norra till södra Sverige.
1201 Med anledning av ovanstående föreslås att motionen avläs.

1202 **[1.9 Sänk skatten på el](#)**

1203 **Motionsskrivare:** Pietro Marchesi

1204

1205 **Titel**

1206 Sänk skatten på el

1207 **Gammalt motionsnummer**

1208 Stockholms län 16

1209 **Medskrivare**

1210 Ann-Sofie Lager

1211 **Område**

1212 Energi och klimat

1213 Brödtext

1214 Sverige har en av Europas högsta skatter på el, vilket drabbar både hushåll och företag. Särskilt på
1215 landsbygden slår den höga elskatten hårt, då uppvärmning ofta sker med el och alternativen är
1216 begränsade.

1217

1218 Höga elskatter riskerar att bromsa den elektrifiering av transportsektorn och industrin som krävs för
1219 att nå klimatmålen. El är det mest effektiva och miljövänliga sättet att transportera energi, och i takt
1220 med att fossila bränslen fasas ut behöver vi mer el, inte mindre. Då måste elen vara tillgänglig till ett
1221 konkurrenskraftigt pris.

1222

1223 Att beskatta el som om det vore en skadlig produkt, i likhet med tobak eller alkohol, är en felaktig
1224 signal. I praktiken fungerar den höga elskatten som en straffskatt på den energiomställning vi själva
1225 eftersträvar. Det är orimligt att bestraffa dem som elektrifierar.

1226

1227 Elskatten används idag som en kassako för staten, vilket är kontraproduktivt. Dessutom höjs
1228 energiskatten automatiskt varje år genom indexering – något få känner till. Denna årliga höjning bör
1229 avskaffas.

1230

1231 Utöver hushållens och industrins ökade elbehov växer efterfrågan snabbt inom AI och datacenter.
1232 Avancerad digital teknik, AI och automatisering kräver enorma mängder energi och blir allt viktigare
1233 inom medicin, industri, forskning, utbildning och cybersäkerhet. Om Sverige och EU ska vara
1234 konkurrenskraftiga inom teknologisk utveckling krävs konkurrenskraftiga elpriser och en stabil
1235 elförsörjning.

1236

1237 Ett lågt och stabilt elpris skapar fler jobb och möjliggör framtidens industri. AI och automatisering är
1238 avgörande för framtidens ekonomiska tillväxt, och elektricitet är den grundläggande förutsättningen
1239 för detta.

1240 Att-satser

1241 [1.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för att slopa den årliga indexeringen av energiskatten på el.

1242 Distriktets yttrande

1243 Att-sats 1 Samhällets behöver ställa om sig till smartare och mer effektiv energianvändning, i takt
1244 med att behovet ökar snabbare än ny energi kan tillföras. I den aspekten behövs incitament för
1245 omställning och för det kan en hög nivå på elskatt fylla sitt syfte som styrmedel. Centerpartiet har
1246 trots det en etablerad linje om att vilja sänka skatter och avgifter på el. Exempelvis föreslog vi under
1247 november 2023 att snabbutreda elskatten med mål om en permanent lägre elskatt i hela landet.
1248 Distriktsstyrelsen yrkar besvarad då att-satsen redan är partiets befintliga politik. Att-sats 2
1249 Centerpartiet har en etablerad linje om att vilja sänka skatter och avgifter på el. Exempelvis föreslog
1250 vi under november 2023 att snabbutreda elskatten med mål om en permanent lägre elskatt i hela
1251 landet. Distriktsstyrelsen yrkar besvarad då att-satsen redan är partiets befintliga politik. Att-sats 3
1252 Centerpartiet har en etablerad linje om att vilja sänka skatter och avgifter på el. Exempelvis föreslog
1253 vi under november 2023 att pausa indexuppräkningsen av elskatten. Partistämman har dock inte
1254 specifikt behandlat frågan om att slopa den årliga indexuppräkningsen av energiskatten på el. Ett
1255 bifall till denna att-sats skulle därmed innebära en förändring av befintlig politik. Distriktsstyrelsen
1256 ser att det behövs incitament för att minska samhällets totala energianvändning. Ur det perspektivet
1257 kan en årlig kostnadsuppräkning fylla sitt syfte som styrmedel. I och med de senaste årens snabba
1258 kostnadsökningar på elenergi samt att flera faktorer pekar på en risk att elenergin kan komma att bli

1259 än dyrare i framtiden förordar distriktsstyrelsen dock bifall till att Centerpartiet ska slopa den årliga
1260 indexeringen av energiskatten på el.

1261 **1.10 Tvinga Tyskland att införa elhandelsområden**

1262 **Motionsskrivare:** Magnus Persson

1263

1264 Titel

1265 Tvinga Tyskland att införa elhandelsområden

1266 Gammalt motionsnummer

1267 Stockholms län 14

1268 Medskrivare

1269 Henrik Juhlin

1270 Område

1271 Energi och klimat

1272 Brödtext

1273 Elpriserna har de senaste åren väckt mycket debatt. Prisbildningen i det europeiska elnätet påverkas
1274 av att de tyska priserna varit höga. Överföringsförmågan i det tyska elnätet i nord-sydlig riktning, likt
1275 det svenska elnätet, tydligt begränsad. Till skillnad från Sverige, som införde elhandelsområden efter
1276 danska påtryckningar, så har Tyskland inte elprisområden. Det gör att den tyska obalansen onödigt
1277 mycket påverkar den nordiska elprissättningen.

1278 Att-satser

1279 [1.10.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska ligga på för att Tyskland inför elhandelsområden,
1280 likt Danmark, Sverige och Norge.

1281 Distriktets yttrande

1282 Distriktsstyrelsen tackar för en tydlig och bra motion. Även om vi anser att ordet "tvinga" i
1283 motionens rubrik är stark, håller vi helt med om intentionen i motionen och dess att-sats. Sedan
1284 tidigare driver Centerpartiet politik för en bättre fungerande europeisk elmarknad, där ökad
1285 elöverföring och samarbete inom EU betonas. Partiet har också förespråkat ökad
1286 överföringskapacitet och bättre integration av elnätet inom EU. Den politik som Centerpartiet står
1287 för stämmer väl överens med det intensiva arbete som pågår hos de flesta europeiska TSO:er
1288 (Transmission System Operator), inklusive den svenska TSO:n, som är Svenska kraftnät. Entso-e, en
1289 sammanslutning av 40 europeiska TSO:er, med tydligt mandat för framtagande av EU-regelverk
1290 gällande elmarknaden, ska komma med en rapport i dagarna om nya elprisområden. Ett av förslagen
1291 som övervägs är att stycka upp den tyska elmarknaden i två eller flera separata elprisområden.
1292 Åtgärden anses påkallad eftersom det saknas tillräcklig överföringskapacitet för att hantera den
1293 geografiska obalansen mellan landets norra och södra delar. Med största sannolikhet kommer Entso-
1294 e föreslå att Tysklands elmarknad ska delas upp i separata elprisområden. Med dessa ingångsvärden
1295 anser Distriktsstyrelsen att motionen ligger helt i linje med förväntad utveckling och rätt i tiden.
1296 Distriktsstyrelsen anser därför att motionen ska bifallas.

1297 **1.11 En tillståndsprövning för klimatomställningen**

1298 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

1299

1300 Titel

1301 En tillståndsprövning för klimatomställningen

1302 Gammalt motionsnummer

1303 Centerstudenter 7

1304 Medskrivare

1305 Centerstudenters förbundsstyrelse

1306 Område

1307 Energi och klimat

1308 Brödtext

1309 Vi kommer inte hinna ställa om ifall tillståndprocesserna fortsatt ser ut som de gör.

1310 Klimatomställningen kommer kräva många nya tillstånd enligt miljöbalken. Oavsett om detta
1311 gäller tillstånd för att sätta upp nya vindkraftverk eller om det gäller tillstånd för att byta till en
1312 grönare teknik i fabriken. Idag tar tillståndprocesserna alldeles för lång tid och om vi låter
1313 detta fortgå kommer Sverige inte kunna nå sina klimatmål - oavsett om det finns tillgänglig
1314 teknik för att göra det eller ej. Helt enkelt för att tiden rinner ut.

1315

1316 Ett stort problem med dagens tillståndsprövning är dess grundstruktur. Just nu sker
1317 tillståndsprövning antingen hos någon av landets tolv miljöprövningsdelegationer eller sex
1318 mark- och miljödomstolar. Detta system leder till att kompetensen för att behandla ärendena
1319 inte kan garanteras hos varje prövningsmyndighet och har lett till ett antal konstiga fall till
1320 följd av vilken sakkunskap det tekniska rådet har. Ansvar för tillståndsgivning borde därför
1321 samlas hos en ny prövningsmyndighet. Denna prövningsmyndighet borde också få i uppdrag
1322 att föra dialog med de tillståndssökande företagen och ansvara för processledning gentemot
1323 dem. Detta i syfte att komma åt ett problem som många tillståndspliktiga företag tar upp:
1324 nämligen otydligheten i vilket underlag som krävs vid en tillståndsansökan. Denna oklarhet
1325 leder till att företag, för att inte förlora en tillståndsprövning, tar fram onödigt mycket
1326 underlag. Faktum är att processen inför tillståndsansökan ofta tar oerhört lång tid - ibland
1327 långt längre än själva tillståndprocessen. Ytterligare en viktig aspekt av detta skulle vara en
1328 attitydförändring där prövningsmyndigheten arbetar utifrån ambitionen att tillstånd ska kunna
1329 ges och informerar det tillståndspliktiga företaget om vilket underlag som är relevant i det
1330 specifika fallet. Företagen som söker tillstånd är inte bovar och bör inte behandlas som det,
1331 de är en viktig del av såväl Sveriges BNP som arbetet med våra klimatåtaganden.

1332

1333 För att säkerställa att tillståndsprövningen ändå inte drar ut på tiden bör EU:s nya regler om
1334 maxtidsgränser implementeras. Dessa gränser är som följer: framställning av nettonollteknik
1335 (12-18 månader), förädling och materialåtervinning (15 månader), utvinning (27 månader)
1336 och förnybar energi på land (två år) respektive till havs (3 år). Tidsgränsen för framställning
1337 av nettonollteknik bör dessutom utsträckas till att gälla all industriell verksamhet, i syfte att
1338 inte skapa snabbspår enbart för de verksamheter som är politiskt omtyckta. Dessutom bör
1339 tyst medgivande gälla i de fall tidsgränsen inte hålls, för att tidsgränserna faktiskt ska vara
1340 reella och inte enbart målsättningar.

1341

1342 Till sist bör också riksintresset för värdefulla ämnen och mineral uppgraderas. Till skillnad

1343 från de flesta andra tillståndspliktiga verksamheter kan inte platsen för dessa ändras
1344 eftersom fyndigheterna ligger fast i berggrunden. Eftersom dessa är viktiga ur ett
1345 samhällsekonomiskt, säkerhetspolitiskt och klimatpolitiskt perspektiv bör riksintresset
1346 uppgraderas. Även sättet som naturskyddsområden fungerar måste ändras i syfte att inte
1347 lägga en våt filt över all tillståndspliktig verksamhet. Naturskydd måste kunna gå hand i hand
1348 med annan verksamhet och för att det ska vara möjligt måste det och dess gränser kunna
1349 omprövas.

1350 Att-satser

1351 [1.11.1](#) att Centerpartiet verkar för en ny prövningsmyndighet som utöver ansvar för
1352 tillståndsprövning enligt miljöbalken får ett samlat ansvar för dialog och processledning
1353 gentemot den tillståndssökande verksamhetsutövaren. Detta i syfte att samla kompetensen
1354 för tillståndsprövning hos en myndighet och för att göra det tydligare för den
1355 tillståndssökande verksamhetsutövaren vilket underlag som krävs.

1356 [1.11.2](#) att Centerpartiet verkar för att EU:s maxtidsgränser vid tillståndsgivning implementeras och
1357 att tidsgränsen för framställning av nettonollteknik utsträcks till all industriell verksamhet.

1358 [1.11.3](#) att Centerpartiet verkar för att ett icke-beslut vid utgången av EU:s maxtidsgränser för
1359 tillståndsgivning ska tolkas som ett tyst medgivande.

1360 [1.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att riksintresset för värdefulla ämnen eller material uppgraderas
1361 i syfte att möjliggöra utvinning av dessa i högre utsträckning.

1362 [1.11.5](#) att Centerpartiet verkar för att det möjliggörs en översyn av geografiska gränser för olika
1363 typer av naturskyddsområden.

1364 [1.11.6](#) att Centerpartiet verkar för att det införs en bortre tidsgräns avseende naturskydd varefter
1365 omprövning av naturskyddet ska kunna ske.

1366 Distriktets yttrande

1367 Bifall i sin helhet

1368 **1.12 Motion om långsiktiga internationella klimatmål**

1369 **Motionsskrivare:** Linus Karlén

1370

1371 Titel

1372 Motion om långsiktiga internationella klimatmål

1373 Gammalt motionsnummer

1374 Uppsala 5

1375 Medskrivare

1376

1377 Område

1378 Energi och klimat

1379 Brödtext

1380 Den globala uppvärmningen är inte enbart en konsekvens av dagens utsläpp, utan även av de stora
1381 mängder koldioxid som har ackumulerats i atmosfären under lång tid. Även om världen skulle uppnå
1382 klimatneutralitet, skulle de redan höga koldioxidnivåerna fortsätta att driva klimatförändringar och
1383 orsaka extremväder, havsnivåhöjningar och ekosystemförändringar.

1384

1385 För att säkerställa en långsiktig lösning på klimatkrisen krävs därför att världens länder inte enbart
1386 fokuserar på mål om nettonollutsläpp, utan också på den redan ackumulerade koldioxiden och att
1387 nå ett hållbart klimat bortom nettonollnivåer av utsläpp. Ett globalt mål bortom dagens 1,5-
1388 gradersmål, med syfte att aktivt minska mängden ackumulerad koldioxid i atmosfären till en klimat-
1389 och miljömässigt hållbar nivå bör därför införas.

1390 Att-satser

1391 [1.12.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet att ett internationellt klimatmål bortom dagens 1,5-
1392 gradersmål med syfte att aktivt minska mängden ackumulerad koldioxid i atmosfären till en
1393 klimat- och miljömässigt hållbar nivå.

1394 Distriktets yttrande

1395 Motionären pekar på behovet av en ännu långsiktigare internationell klimatpolitik, något vi
1396 instämmer i. Det behövs nya och mer framåtsyftande mål än dagens 1,5-gradersmål när det gäller
1397 global uppvärmning

1398 **1.13 Införande av obligatoriska klimatplaner i svenska**
1399 **kommuner, inspirerade av finsk lagstiftning**

1400 **Motionsskrivare:** Hamid Ershad Sarabi

1401

1402 Titel

1403 Införande av obligatoriska klimatplaner i svenska kommuner, inspirerade av finsk lagstiftning

1404 Gammalt motionsnummer

1405 Stockholms stad 58

1406 Medskrivare

1407

1408 Område

1409 Energi och klimat

1410 Brödtext

1411 I ljuset av den kritiska roll som kommuner spelar i klimatomställningen, och med inspiration från
1412 Finlands lagändring som trädde i kraft i mars 2023 vill jag att Sverige med Centerpartiet i förarsätet
1413 antar en liknande lag. Denna finska lag kräver att alla kommuner utarbetar och implementerar lokala
1414 klimatplaner. Det är ett nödvändigt steg för att öka takten i Sveriges klimatomställning och nå våra
1415 nationella klimatmål.

1416 Sverige har, enligt flera granskningar, förlorat fart i klimatomställningen. Det är tydligt att nationella
1417 insatser behövs för att säkerställa att alla kommuner, oavsett storlek och resurser, bidrar effektivt till
1418 klimatarbetet. För närvarande saknar en betydande del av Sveriges kommuner aktuella och

1419 tillgängliga klimatplaner. Detta beror delvis på brist på resurser och avsaknaden av nationella krav
 1420 och stöd.
 1421
 1422 Lösningen för detta problem anser jag vara obligatoriska klimatplaner i alla Sveriges kommuner. För
 1423 det krävs:
 1424
 1425 Införande av obligatoriska klimatplaner:
 1426 Liksom i Finland, bör en lagstiftning antas som kräver att alla svenska kommuner utarbetar och följer
 1427 upp lokala klimatplaner. Dessa planer bör spegla nationella utsläppsmål och anpassas efter varje
 1428 kommuns unika förutsättningar.
 1429
 1430 Stöd och resurser till kommunerna:
 1431 För att säkerställa att alla kommuner, oavsett storlek och ekonomiska förutsättningar, kan utarbeta
 1432 och genomföra dessa klimatplaner, bör statliga medel tilldelas. Detta inkluderar stöd för hantering
 1433 av utsläppsdata och ekonomiskt stöd för planernas utveckling.
 1434
 1435 Förbättrad tillgång till lokal klimatstatistik:
 1436 För att underlätta uppföljning och jämförelse mellan kommuner, samt för att öka medborgarnas
 1437 möjligheter att hålla koll på kommunernas arbete, bör tillgången till lättillgänglig, uppdaterad och
 1438 jämförbar klimatstatistik förbättras.
 1439
 1440 Genom att anta detta förslag och arbeta för genomförandet av det kan Centerpartiet visa ledarskap i
 1441 klimatfrågan och säkerställa att Sverige inte bara håller jämna steg med våra grannländer, utan
 1442 också agerar som ett föredöme i den globala klimatomställningen.
 1443
 1444

1445 Att-satser

1446 [1.13.1](#) att Centerpartiet verkar för införande av obligatoriska klimatplaner i Sveriges samtliga
 1447 kommuner.

1448 Distriktets yttrande

1449 Distriktsstyrelsens svar:
 1450 Majoriteten av Sveriges kommuner har tagit fram klimatplaner. Enligt en enkätundersökning från
 1451 Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) år 2023 har cirka två tredjedelar av Sveriges kommuner
 1452 politiskt antagna övergripande klimatmål för den kommunala organisationen. När även pågående
 1453 arbete och mål inom enskilda verksamhetsområden inkluderas, uppgår andelen till 90 procent. För
 1454 kommunen som geografiskt område har drygt 60 procent av kommunerna antagit sådana mål, med
 1455 ytterligare 15 procent som arbetar med att ta fram dem under 2023. skr.se
 1456 Dessutom visar en rapport från IVL Svenska Miljöinstitutet att det finns en stor variation i hur långt
 1457 kommunerna har kommit i sitt klimatanpassningsarbete. I 2023 års rankning av kommunernas
 1458 klimatanpassningsarbete varierade poängen mellan 0 och 33, vilket indikerar att vissa kommuner har
 1459 kommit väldigt långt medan andra knappt har påbörjat sitt arbete. ivl.se
 1460 En anledning till att flera kommuner ännu inte har klimatplaner är troligen svårigheter med lokal
 1461 kompetens. Distriktsstyrelsen instämmer i att det vore bra med obligatoriska klimatplaner för
 1462 kommunerna i Sverige. Men då måste det också finnas statligt stöd för kommunerna att ta fram
 1463 klimatplaner.

1464	<u>1.14 Motion om ett system för ersättning vid hållbar</u>
1465	<u>kolinlagring kopplat till ETS</u>
1466	Motionsskrivare: Tobias Bernhardsson
1467	
1468	Titel
1469	Motion om ett system för ersättning vid hållbar kolinlagring kopplat till ETS
1470	Gammalt motionsnummer
1471	Fyrbodal 3
1472	Medskrivare
1473	Henrik Jansson, Vänersborg, Lisbeth Vestlund, Åmål, Johan Dahlström, Trollhättan, David Malmgren,
1474	Trollhättan, Reinhold Hedenblad, Orust, Roger Jodensvi, Tanum
1475	Område
1476	Energi och klimat
1477	Brödtext
1478	Kolinlagring spelar en avgörande roll i arbetet för att motverka klimatförändringar genom att binda
1479	koldioxid från atmosfären. Trots skogens viktiga funktion saknas idag ett tydligt ekonomiskt
1480	incitament för exempelvis hållbar skogsplantering inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem (ETS).
1481	Detta innebär en outnyttjad potential för att öka koldioxidupptaget och samtidigt bidra till biologisk
1482	mångfald och ekonomisk utveckling i Sverige.
1483	Det nuvarande ETS-systemet är primärt inriktat på att reglera och minska utsläpp från industrier och
1484	energisektorn. Samtidigt omfattar det inte åtgärder som aktivt bidrar till att minska koldioxidhalten i
1485	atmosfären, såsom hållbar skogsplantering. Genom att inkludera trädplantering som en del av ETS
1486	och tilldela utsläppsrättigheter baserat på jordens eller skogens faktiska koldioxidupptag kan vi
1487	skapa en dubbel klimatnytta – minskade utsläpp och ökat upptag.
1488	Ett system för att inkludera hållbar kolinlagring i ETS bör vara transparent, mätbart och verifierbart.
1489	Det måste säkerställa att den inlagrade kolen bidrar till långsiktig klimatnytta och att markägare och
1490	företag som genomför inlagring i linje med hållbara principer får ersättning för detta. Genom att
1491	koppla detta till EU:s regelverk kan Sverige visa ledarskap i klimatfrågan och bidra till att
1492	vidareutveckla ETS för att bli ett ännu mer effektivt klimatverktyg.
1493	För att möjliggöra detta behöver regeringen dels utreda hur ett sådant system kan utformas på
1494	nationell nivå, dels arbeta aktivt inom EU för att inkludera hållbar skogsplantering i ETS-regelverket.
1495	Systemet skulle kunna inspireras av internationella exempel, såsom liknande initiativ i Australien och
1496	Nya Zeeland, där markägare får ersättning för koldioxidbindning genom trädplantering.
1497	Denna reform ligger i linje med en centerpartistisk klimatpolitik som både värnar om miljön och
1498	stärker landsbygden genom att skapa nya ekonomiska möjligheter för markägare och företagare.
1499	Med anledning av ovan yrkar vi:
1500	
1501	Att-satser
1502	<u>1.14.1</u> att Centerpartiet verkar för att utöka ETS så att det inkluderar ett nytt system för att tilldela
1503	utsläppsrättigheter vid hållbar kolinlagring där ersättning baseras på mängden koldioxid som
1504	åtgärden förväntas binda.

1505 Distriktets yttrande
1506 Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för en mycket viktig och välformulerad motion. Att inkludera
1507 hållbar kolinlagring i EU:s utsläppshandelssystem (ETS) är en nödvändig åtgärd för att maximera
1508 klimatnyttan och skapa ekonomiska incitament för markägare och företag. Detta förslag ligger i linje
1509 med Centerpartiets politik för en hållbar och rättvis klimatomställning som stärker både miljön och
1510 landsbygden.

1511 **1.15 Bort med veton och torv, in med sol och vind**

1512 **Motionsskrivare:** Lina Fernström

1513

1514 Titel

1515 Bort med veton och torv, in med sol och vind

1516 Gammalt motionsnummer

1517 Centerpartiets ungdomsförbund 3

1518 Medskrivare

1519 CUF:s förbundsstyrelse

1520 Område

1521 Energi och klimat

1522 Brödtext

1523 För att skapa en hållbar energiförsörjning måste vi göra det lättare att producera och använda
1524 förnybar energi. Onödiga hinder för sol- och vindkraft behöver tas bort, och Sverige behöver fasa ut
1525 klimatbelastande energikällor som torvbrytning. I dag beskattas småskalig solenergiproduktion om
1526 den överstiger en viss effektgräns, vilket skapar en onödig tröskel för hushåll, lantbruk och företag
1527 som vill investera i solceller. Genom att höja denna gräns kan fler bidra till energiomställningen utan
1528 att bestraffas ekonomiskt.

1529

1530 Även vindkraft är en nyckel för att möta Sveriges växande elbehov, men dagens system ger
1531 kommuner obegränsad möjlighet att stoppa vindkraftsetableringar, vilket skapar osäkerhet och
1532 hämmar utbyggnaden. Genom att avskaffa det kommunala vetot, eller begränsa det till en viss del av
1533 tillståndsprocessen, kan vi säkerställa att viktiga energiprojekt inte blockeras av kortsiktiga lokala
1534 intressen.

1535

1536 Torvbrytning är en av de mest klimatbelastande verksamheterna i Sverige och bidrar till stora
1537 utsläpp av koldioxid. För att minska vår klimatpåverkan bör torvbrytningen fasas ut helt, vilket det
1538 idag inte finns några mål för. Samtidigt måste vi samarbeta med de nordiska länderna för att
1539 utveckla forskning kring hur återvätrade torvmarker kan användas på ett sätt som gynnar både miljön
1540 och markägare.

1541 Att-satser

1542 **1.15.1** att Centerpartiet verkar för utfasning av och införandet av förbud mot torvbrytning i Sverige
1543 till år 2040. Ett närmare samarbete bör också inledas med de nordiska länderna gällande
1544 forskning och kunskap gällande hur återvätrade torvmarker kan utnyttjas på bästa sätt med
1545 hänsyn till både miljö och markägare.

1546 Distriktets yttrande
1547 CUF yrkar bifall till sin förbundsmotion

1548 **1.16 Ett stabilt elnät kräva systemtjänster**

1549 **Motionsskrivare:** Erik Johnsson

1550

1551 Titel
1552 Ett stabilt elnät kräva systemtjänster

1553 Gammalt motionsnummer
1554 Centerstudenter 9

1555 Medskrivare
1556 Centerstudenters förbundsstyrelse

1557 Område
1558 Energi och klimat

1559 Brödtext

1560 En grundförutsättning för den gröna omställningen är att våra största utsläppare, varav
1561 många återfinns i industrin, ställer om. För att detta ska ske är det en absolut nödvändighet
1562 att det finns fossilfri elproduktion till låga priser. Höga elpriser och nekade tillstånd för
1563 utbyggd elproduktion gör att kostnadskalkylen för elintensiva industriella verksamheter blir
1564 svårare att få ihop. Det skickar också signaler till dagens forskning och företag att el inte
1565 längre är en garanterad lågkostnadsinsats, något som skadar omställningen på längre sikt.
1566 Även om andra kostnadseffektiva vägar och förädlingsprocesser för att möta
1567 klimatomställningen kan vara möjliga minskar alternativen drastiskt.

1568
1569 Behoven och efterfrågan är tydliga, så varför händer inget? Till att börja med försvårar
1570 dagens tillståndprocesser utbyggd elproduktion. Motstridiga intressen såsom försvaret av
1571 Sverige, närmiljö och kulturmiljö samt kommunal tillstyrkan (ofta kallat kommunalt veto)
1572 sätter käppar i hjulen. Men när hinder som dessa väl är undanröjda finns ett stort problem
1573 kvar. Elmarknaden tar inte tillräcklig hänsyn till elsystemets alla egenheter. En väsentlig
1574 sådan är att el måste produceras och överföras exakt samtidigt som det konsumeras. För att
1575 överföring av el ska fungera måste elnätet vara stabilt och då krävs så kallade
1576 systemtjänster. Dessa består av tre olika delar: rotorvinkel-, frekvens- och spänningsstabilitet.
1577 Kärnkraft och vattenkraft levererar i varierande grad alla tre, varför
1578 frågan om elnätets stabilitet har uppkommit först nu när en betydande del av elnätet består
1579 av annan produktion. Det är möjligt att erhålla dessa systemtjänster på andra sätt men då till
1580 ett högre pris och utan fördelen av att det samtidigt tillhandahålls planerbar elproduktion som
1581 kan överbrygga glappet mellan produktion och konsumtion.

1582
1583 Idag upphandlar Svenska Kraftnät systemtjänster, med konsekvensen att ersättningen för att
1584 tillhandahålla systemtjänsterna inte uppmuntrar till konkurrens då i praktiken endast
1585 befintliga aktörer kan delta i dessa upphandlingar. På längre sikt riskerar detta att innebära
1586 stora trösklar för nya aktörer att investera i ny teknik, där exempelvis batteriparker eller
1587 andra former av naturliga batterier skulle kunna få svårt att ta sig in i dessa upphandlingar.

1588 Därutöver är dagens system inte kostnadseffektivt i annat än mindre investeringar som
1589 sätter plåster på såren. Istället för att upphandlas vid sidan av nuvarande elmarknad borde
1590 systemtjänster prissättas inom den befintliga modellen.

1591

1592 En försäkringsmodell skulle exempelvis kunna fungera genom att Elnätsägare tecknar
1593 försäkring via aktörer för att garantera leveranssäkerhet, eller systemtjänster, i sitt nät.
1594 Försäkringsförmedlaren skulle sedan tillse att denna leveranssäkerhet garanterades för
1595 elnätet, både i de fall när behovet är relativt billigt och enkelt att täcka, men även i fall där
1596 mer dyra alternativ är nödvändiga till följd av exempelvis stor elkonsumtion eller
1597 produktionsbortfall. Utöver att garantera större leveranssäkerhet skulle detta dessutom bidra
1598 till större dynamik och uppmuntra innovation och fler lösningar för att garantera
1599 leveranssäkerhet i elnäten. Detta kan ställas i kontrast till dagens system, där Svenska
1600 kraftnät enbart upphandlar framförallt billiga systemtjänster som ersätts stötvis istället för att
1601 som i ett försäkringsbaserat system kontinuerligt utveckla stärkt leveranssäkerhet i elnäten.

1602 Att-satser

1603 [1.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att systemtjänster tillhandahålls och ersätts för den nytta som
1604 tillförs elsystemet genom en försäkringsbaserad modell istället för dagens system med
1605 upphandling av Svenska Kraftnät för att bättre möjliggöra teknikutveckling, konkurrens och
1606 kostnadseffektivitet i elnätet.

1607 Distriktets yttrande

1608 Bifall i sin helhet

1609 [1.17 Motion om energipolitiken](#)

1610 **Motionsskrivare:** Ulf Jansson

1611

1612 Titel

1613 Motion om energipolitiken

1614 Gammalt motionsnummer

1615 Västmanland 6

1616 Medskrivare

1617

1618 Område

1619 Energi och klimat

1620 Brödtext

1621 Nuvarande regering för energipolitiken åt fel håll, regeringens kärnkraftssatsning är en ekonomisk
1622 katastrof ,centern måste med alla medel stoppa denna beskattning av svenska folket. Så kraftiga
1623 subventioner av kärnkraft innebär att man lägger en död hand över andra alternativ än kärnkraft.

1624 Att-satser

1625 [1.17.1](#) att centern håller fast vid 2016 års energiöverenskommelse. Framför allt att något statligt
1626 stöd för kärnkraft i form av direkta eller indirekta subventioner inte kan påräknas.

1627 [1.17.2](#) att centern i alla lägen inriktar sitt stöd på förnybara energikällor.

1628 Distriktets yttrande
1629 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

1630 **1.18 Motion om Grön omställning**

1631 **Motionsskrivare:** Hans Ivarsson

1632

1633 Titel

1634 Motion om Grön omställning

1635 Gammalt motionsnummer

1636 Västmanland 5

1637 Medskrivare

1638 Arboga centerkrets, Marie- Louise Söderström, Sune Karlsson, Nichlas Hägvide, Ann- Sofi Ivarsson,

1639 Lars Löfgren

1640 Område

1641 Energi och klimat

1642 Brödtext

1643

1644 Ett elsystem med förnuft för grön omställning

1645

1646 Sverige, liksom världen, står inför en oerhörd utmaning, klimatförändringarna rusar och
1647 omställningen till gröna alternativ går för sakta. Kraftfulla åtgärder behövs. Energisektorn är en
1648 viktig del i omställningen. Det är centralt att rätt åtgärder vidtas, efter genomtänkta strategier, för
1649 att nå bästa möjliga utfall.

1650

1651 I dagens Sverige fattas överblick och politisk styrning i den omställning som måste ske. Vi har ett
1652 tandlöst regelverk, till skillnad från många andra europeiska länder. Det har fått effekten att flera
1653 internationella bolag, finansierade av riskkapital, väljer att etablera sina anläggningar i vårt land. I
1654 andra länder stoppar lagstiftningen dem.

1655

1656 Produktionen i Sverige av el från sol och vind styrs inte av riksintressen eller omsorg av vår natur.
1657 Mycket vindkraft produceras till exempel i de delar av landet som redan har stora elöverskott.
1658 Samtidigt har en död hand lagts över etableringen av havsbaserad vindkraft som skulle kunna göra
1659 mycket för en bättre balans i energisystemet. Medan vindkraften är väldigt hårt reglerad är
1660 etableringen av stora solcellsparker närmast oreglerad. Stora solcellsområden planeras på åkermark
1661 eller i skogar med hög bonitet. Man kan inte begära att ett internationellt bolag, som drivs av
1662 vinstintresse, ska ta hänsyn till framtida matförsörjning, skogsbruk eller naturvärden. I frånvaro av
1663 regelverk planeras nu, i snabb takt, för att åkrar och skogar ska omvandlas till sterila
1664 industriområden. Ibland långt ifrån den infrastruktur som behövs för att omhänderta den tänkta
1665 elproduktionen. Plats för etablering styrs av var bolagen kan hitta villiga markägare, inte av
1666 strukturella, kloka beslut. De myndigheter som ska fattat beslut om etableringarna har inte
1667 tillräckligt regelverk för att kunna agera. Som ett exempel planeras nu för tre olika
1668 solcellsanläggningar bara runt Arboga. Den största, drygt 700 hektar, omfattar skogsmark och
1669 åkermark. En sjö med omfattande fritidshusbebyggelse gränsar till området. En viltrik och kuperad,

1670 produktiv skogsmark och brukad åkermark ska bli ett industriområde med ungefär 1 100 000
1671 solceller, 6 meter höga, med markställningar monterade på balkar på ca 1 till 2 meters djup. En
1672 levande landsbygd blir ett gigantiskt industriområde. Miljön skadas för all framtid. Klimatpåverkan av
1673 anläggningen är tveksam, om koldioxidsänkan som förloras och resursåtgången för etableringen
1674 beaktas, är det svårt att se att utfallet blir positivt för klimatet under anläggningens livstid.

1675

1676 Vi kan se hur miljarder satsas på företag och energiprojekt som framstår som helt obegripliga.
1677 Resurserna föröds och ingen grön omställning sker. Vår skog är en viktig källa för att fånga skadlig
1678 koldioxid, och för en mycket utvecklad industri. Våra åkrar och ängar behövs för matproduktion i en
1679 framtid där allt större arealer av mark kommer att bli obrukbar.

1680

1681 Det krävs en samlad energipolitik som utgår från ett systemperspektiv där elsystemet ses som en
1682 helhet. Ett väl utbyggt stamnät som kan hantera obalanser i elproduktionen inom landet och mellan
1683 kraftslagen. Förstärkning av regional- och lokalnät så att etablering av nya företag och verksamheter
1684 möjliggörs över hela landet. En god balans mellan olika fossilfria kraftslag där sol-, vind-, vatten- och
1685 kärnkraft kompletterar varandra och inte baseras på den nuvarande regeringens önskedrömmar om
1686 en "kärnkraftsräddning".

1687

1688 Den nuvarande regeringens politik och brist på helhetssyn leder oss fel. Om vi misslyckas i den
1689 gröna omställningen kan det skapa en folkopinion som kan bli förödande för tilltron till det politiska
1690 etablissemanget. Vilket land vill vi lämna efter oss till kommande generationer? Dags för politiken att
1691 ta "ledartröjan".

1692

1693 Att-satser

1694 [1.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att en samlad strategi för elsystemet tas fram.

1695 [1.18.2](#) att Centerpartiet verkar för en likvärdig reglering av stora vindkrafts- och
1696 solcellsanläggningar där både lokala och nationella perspektiv har en plats och resurser
1697 återförs till lokala intressenter.

1698 Distriktets yttrande

1699 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

1700 1.19 Centerpartiet ska vara i framkant i frågor som berör 1701 fusionsenergi

1702 **Motionsskrivare:** Saad Gourrada

1703

1704 Titel

1705 Centerpartiet ska vara i framkant i frågor som berör fusionsenergi

1706 Gammalt motionsnummer

1707 Stockholms stad 23

1708 Medskrivare

1709 Leni Philip

1710 Område

1711 Energi och klimat

1712 Brödtext

1713 Fusionsenergi är framtidens energiförsörjningskälla. Kungliga tekniska högskolan skriver i en artikel
1714 om en stor mängd fördelar som ur ett axplock är:

1715

- 1716 • Miljövänligt.
- 1717 • Relativt ofarligt.
- 1718 • Ett solklart substitut mot fossila bränslen.

1719

1720 Fusion beskrivs som solen i en reaktor, medan kärnkraftverk beskrivs som en atombomb i en
1721 reaktor. Avfallet från fusion är farligt i mindre än 100 år, medan avfall från ett kärnkraftverk är farligt
1722 i upp till 100.000 år. Solens energi produceras av fusion, vilket innebär att ett fusionskraftverk skulle
1723 ge vår planet näst intill oändligt med elektricitet. Vattenfall skriver till exempel att fusion bygger på
1724 att återskapa den process som sker inne i solens kärna, där atomer smälter samman och frigör
1725 enorma mängder energi. Vattenfall resonerar också att detta kan vara i drift inom 25 år.

1726

1727 Det har forskats väldigt mycket kring fusionsenergi och den stora utmaningen handlar främst om att
1728 producera nettovinst energimässigt, samt att bibehålla de väldigt höga temperaturerna som krävs
1729 för att producera fusionsenergi. På senare år har det genomförts framsteg i forskning och därmed
1730 närmar vi oss ett införande av att kunna konsumera el från ett fusionskraftverk i framtiden.

1731

1732 Centerpartiet behöver ta tag i ämnet och komma fram till vilken form av politik som ska drivas kring
1733 detta. En sak som är givet är att Centerpartiet ska bidra till att avsätta statliga medel till fortsatt
1734 forskning av detta genom landets högskolor. Ytterligare ett förslag är att skattebefria
1735 fusionskraftverk som bosätter sig i landet, för att göra ett högteknologiskt land som Sverige
1736 attraktivt att ha sitt fusionskraftverk här.

1737

1738 Därför yrkar vi:

1739

1740 Att-satser

1741 [1.19.1](#) att avsätta en given summa av BNP till fortsatt forskning av fusionsenergi och
1742 implementeringen av detta i praktiken.

1743 [1.19.2](#) att skattebefria företag som upprättar fusionskraftverk under en viss given tidsperiod i
1744 Sverige.

1745 [1.19.3](#) att Centerpartiet ska inrätta en arbetsgrupp inom organisationen för att få fram bra och
1746 miljövänlig politik kring fusionsenergi och fusionskraftverk.

1747 Distriktets yttrande

1748 Distriktsstyrelsens svar:

1749 Motionen diskuterar de stora fördelarna som en fungerande fusionskraft skulle ha. Det skulle kunna
1750 ge säker energi utan farliga restprodukter. Det stora problemet med fusionsenergi är att det är svårt
1751 att bedöma när det kommer kunna fungera i praktiken. Motionären nämner en uppskattning att det
1752 skulle kunna vara i drift om 25 år.

1753 Centerpartiet har under de senaste åren i Riksdagen lagt förslag om att den fram-tida energipolitiken

1754 bör inkludera en strategi för fusionskraft. Ett av de mest lovande fusionskraft projekten i Europa,
1755 Novatron, finns på KTH. De ska åtnjuta tillgång till medel för forskning, utveckling och uppskalning
1756 som andra energislag.
1757 Vi delar motionärens inställning till att Centerpartiet ska vara fortsatt positiva till fus-ionsenergi som
1758 en framtida möjlighet. Vi vill dock yrka avslag på motionens tre att-satser. 1. Det är en dålig idé att
1759 öronmärka forskningsmedel till viss forskning. Det måste få variera beroende på behovet och kunna
1760 ändras om det sker genombrott in-ternationellt. 2 Fusionskraftverk är så långt från färdigställande
1761 och vi har ingen aning om dess kostnader. Därför är det prematurt att diskutera skatterabatter. 3
1762 Det här är ett forskningsfält bland många som kan påverka framtida energiförsörjning. Och det är
1763 inte ett forskningsfält som rör sig så fort framåt. Det är en alltför smal nisch för en ar-betsgrupp. Det
1764 får hanteras som andra energifrågor.

1.20 En teknikneutral energipolitik

Motionsskrivare: Erik Johnsson

1767

Titel

En teknikneutral energipolitik

Gammalt motionsnummer

Centerstudenter 8

Medskrivare

Centerstudenters förbundsstyrelse

Område

Energi och klimat

Brödtext

För att rädda klimatet och uppfylla tvågradersmålet behöver vi en kraftfull miljöpolitik och en koldioxidfri energiproduktion på global nivå. Centerpartiet bör därför ta tydligare ställning för teknikneutralitet.

Leveranssäker och stabil elförsörjning är viktiga förutsättningar för den svenska industrin.

Det är också en grundförutsättning för den gröna omställningen. Sverige behöver underlätta för alla fossilfria energislag genom att skapa långsiktiga och rättvisa spelregler. De planerbara energislagen såsom vattenkraft, kärnkraft och kraftvärmeverk, har en stor fördel då de bidrar till leveranssäkerhet och stabilitet i energisystemet.

Vi behöver en teknikneutralitet i energipolitiken som ger alla fossilfria energislag en chans att konkurrera på lika villkor. Statligt styrda satsningar riskerar inte bara att tränga undan mindre aktörer utan också att bromsa utvecklingen av framtidens klimatteknik.

Den främsta garanten för ett långsiktigt, stabilt och hållbart energisystem är att energipolitiken eftersträvar långsiktighet där tydliga spelregler för energisektorn läggs fram. Detta bör ske med enhetliga skatter och inte detaljregleringar eller punktskatter likt den historiska effektskatten placerad på kärnkraft.

1796 Vi måste se till att det blir enklare att bygga ut ny elproduktion. Inte minst måste reglerna för
1797 vindkraftsutbyggnad ses över. Dels behöver kravet på kommunal tillstyrkan avskaffas så att
1798 beslut istället kan baseras på markägarens godkännande och befintliga miljöprövningar.
1799 Dels behöver Sverige gå från individskydd till artskydd för fåglar i 4 § artskyddsförordningen
1800 (2007:845) i enlighet med den ursprungliga intentionen från EU:s fågeldirektiv och
1801 livsmiljödirektiv. Orsaken till att Sverige har individskydd för fåglar är att dessa två direktiv
1802 implementerades i samma paragraf i artskyddsförordningen, något som aldrig var avsikten.
1803

1804 Vi måste skapa de bästa möjliga förutsättningarna för alla att bidra till omställningen.
1805 Politiker varken kan eller ska peka ut vinnare eller förlorare. Grön tillväxt är inte bara en
1806 möjlighet, det är en nödvändighet. Med modiga politiker och reformer kan vi fortsätta vara
1807 världsledande i klimatomställningen utan att skjuta oss själva och svensk tillväxt i foten. Det
1808 är dags för Centerpartiet att ta tåten och visa vägen.

1809 Att-satser

1810 [1.20.1](#) att Centerpartiet ska verka för teknikneutrala regler för energiproduktion i syfte att öka och
1811 skapa en mer leveranssäker och stabil energiförsörjning i Sverige.

1812 [1.20.2](#) att Centerpartiet ska verka för att kärnkraft inte missgynnas i förhållande till övrig fossilfri
1813 elproduktion.

1814 [1.20.3](#) att Centerpartiet tar ställning för att placering av nya kärnkraftsreaktorer tillåts på fler än
1815 dagens tre platser.

1816 [1.20.4](#) att Centerpartiet tar ställning för att ta bort kravet om kommunal tillstyrkan, ofta kallat veto,
1817 för vindkraft, i syfte att snabbare kunna öka den förnybara energiproduktionen i hela landet.

1818 Distriktets yttrande

1819 Bifall i sin helhet

1820 **1.21 Bort med veton och torv, in med sol och vind**

1821 **Motionsskrivare:** Lina Fernström

1822

1823 Titel

1824 Bort med veton och torv, in med sol och vind

1825 Gammalt motionsnummer

1826 Centerpartiets ungdomsförbund 3

1827 Medskrivare

1828 CUF:s förbundsstyrelse

1829 Område

1830 Energi och klimat

1831 Brödtext

1832 För att skapa en hållbar energiförsörjning måste vi göra det lättare att producera och använda
1833 förnybar energi. Onödiga hinder för sol- och vindkraft behöver tas bort, och Sverige behöver fasa ut
1834 klimatbelastande energikällor som torvbrytning. I dag beskattas småskalig solenergiproduktion om

1835 den överstiger en viss effektgräns, vilket skapar en onödig tröskel för hushåll, lantbruk och företag
1836 som vill investera i solceller. Genom att höja denna gräns kan fler bidra till energiomställningen utan
1837 att bestraffas ekonomiskt.

1838

1839 Även vindkraft är en nyckel för att möta Sveriges växande elbehov, men dagens system ger
1840 kommuner obegränsad möjlighet att stoppa vindkraftsetableringar, vilket skapar osäkerhet och
1841 hämmar utbyggnaden. Genom att avskaffa det kommunala vetot, eller begränsa det till en viss del av
1842 tillståndsprocessen, kan vi säkerställa att viktiga energiprojekt inte blockeras av kortsiktiga lokala
1843 intressen.

1844

1845 Torvbrytning är en av de mest klimatbelastande verksamheterna i Sverige och bidrar till stora
1846 utsläpp av koldioxid. För att minska vår klimatpåverkan bör torvbrytningen fasas ut helt, vilket det
1847 idag inte finns några mål för. Samtidigt måste vi samarbeta med de nordiska länderna för att
1848 utveckla forskning kring hur återvätade torvmarker kan användas på ett sätt som gynnar både miljön
1849 och markägare.

1850 Att-satser

1851 [1.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett avskaffande av det kommunala vetot för vindkraft.

1852 Distriktets yttrande

1853 CUF yrkar bifall till sin förbundsmotion

1854 **1.22 Differentierad skatt på fossila drivmedel**

1855 **Motionsskrivare:** Petter Wigle

1856

1857 Titel

1858 Differentierad skatt på fossila drivmedel

1859 Gammalt motionsnummer

1860 Stockholms län 11

1861 Medskrivare

1862

1863 Område

1864 Energi och klimat

1865 Brödtext

1866 Sveriges regering har sänkt skatten på fossila drivmedel. Detta gör det svårt för oss att uppfylla de
1867 klimatmål som vi har åtagit oss i internationella överenskommelser. Under tredje kvartalet 2024 så
1868 ökade de svenska koldioxidutsläppen med 6,4% jämfört med tredje kvartalet 2023. Så kan vi inte
1869 fortsätta!

1870

1871 Inrikes transporter står för en tredjedel av Sveriges koldioxidutsläpp. För att skapa incitament till
1872 mindre bilåkande och val av biobränslen så behöver priserna på fossila drivmedel öka, inte minska.
1873 Dock slår höjda drivmedelspriser hårt på befolkningen i glesbygd där kollektivtrafiken är dåligt
1874 utbyggd. Därför skulle man med en geografiskt differentierad skatt kunna uppnå de klimatomfattiga
1875 effekterna utan att drabba de som behöver bilen mest.

1876
1877 En lämplig grund för beräkning av drivmedelsskatten skulle kunna vara att basera den på
1878 befolkningstätheten i respektive kommun. Glesbygdskommuner där många är beroende av bilen
1879 skulle därmed kunna behålla dagens bränslepriser. I storstadskommuner, som i regel har en väl
1880 utbyggd kollektivtrafik, skulle däremot skatten på fossila drivmedel höjas som incitament för att
1881 välja kollektivtrafik istället för egen bil. Då biobränslen som HVO100 och E85 inte kommer omfattas
1882 av skattehöjningen kommer det även leda till att man i större utsträckning väljer biobränslen för de
1883 fordon som är anpassade för det.
1884
1885 De ökade skatteintäkterna i storstadsregionerna kan öronmärkas för förbättrad kollektivtrafik. På så
1886 sätt förstärks ytterligare effekten av reformen.
1887
1888 Med en differentierad skatt på fossila drivmedel kommer Sverige ha större möjligheter att uppnå
1889 klimatmålen utan att befolkningen i glesbygd drabbas av höjd skatt.
1890
1891

1892 Att-satser

1893 [1.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att en differentierad skatt på fossila drivmedel införs.

1894 Distriktets yttrande

1895 Motionens övergripande intention är i linje med Centerpartiets politik. Vi har dock inget beslut om
1896 en differentierad skatt på fossila drivmedel och ett bifall till motionen skulle därmed innebära ny
1897 politik. Centerpartiet vill minska utsläppen utan att det missgynnar de som lever och verkar i våra
1898 landsbygder. Distriktsstyrelsen bedömer dock att en differentierad skatt blir komplicerad och öppnar
1899 för fusk. Centerpartiets befintliga politik med ett rättvisare reseavdrag som gynnar personer i
1900 glesbygd kombinerat med vår politik med syfte att sänka den relativa kostnaden för förnybara
1901 drivmedel i hela landet bedöms vara fullt tillräckligt för att uppnå motionärens intentioner.

1902 **1.23 En hållbar och rättvis övergång till fossilfri transport**

1903 **Motionsskrivare:** Tobias Bernhardsson

1904

1905 Titel

1906 En hållbar och rättvis övergång till fossilfri transport

1907 Gammalt motionsnummer

1908 Fyrbodal 2

1909 Medskrivare

1910 Henrik Jansson, Vänersborg, Lisbeth Vestlund, Åmål, Johan Dahlström, Trollhättan, David Malmgren,
1911 Trollhättan, Reinhold Hedenblad, Orust, Roger Jodensvi, Tanum

1912 Område

1913 Energi och klimat

1914 Brödtext

1915 I april 2024 beslutades det att Bonus Malus-systemet skulle skrotas. Bonusen för elbilar har helt
1916 tagits bort, medan Malus, straffskatten för fossildrivna bilar, fortfarande finns kvar. Detta system

1917 omfattade nya personbilar av klass I och II, lätta bussar och lätta lastbilar. Syftet med elbilsbonusen
1918 var att stärka miljöarbetet och påskynda övergången till ett fossilfritt Sverige genom att locka fler
1919 människor att skaffa elbil.
1920 Avskaffandet av elbilsbonusen riskerar att bromsa den snabba övergången till fossilfri transport.
1921 Utan incitament för att köpa elbilar kan konsumenter vara mindre benägna att välja miljövänliga
1922 alternativ, vilket kan leda till att miljömålen för transportsektorn inte uppnås. Samtidigt kvarstår
1923 straffskatten för fossildrivna bilar, vilket kan upplevas som orättvist och kontraproduktivt utan
1924 motsvarande stöd för gröna alternativ.
1925 En rättvis och hållbar övergång till fossilfri transport kräver både incitament och stöd. Genom att
1926 återinföra en anpassad elbilsbonus och samtidigt se över Malus-systemet kan vi säkerställa att
1927 miljömålen nås utan att orättvisor uppstår. Centerpartiet bör ta ledningen i denna fråga och arbeta
1928 för en framtid där gröna transportalternativ är tillgängliga för alla.
1929
1930 Med anledning av ovan yrkar vi:
1931

1932 Att-satser

1933 [1.23.1](#) att Centerpartiet verkar för att återinföra en modifierad form av elbilsbonus som är mer
1934 riktad och hållbar över tid. Bonusen bör vara kopplad till bilens miljöprestanda och pris, för
1935 att främja tillgängligheten för bredare grupper.

1936 Distriktets yttrande

1937 I april 2024 beslutades att Bonus Malus-systemet skulle avskaffas, vilket innebar att elbilsbonusen
1938 helt togs bort medan Malus, straffskatten på fossildrivna bilar, kvarstår. Syftet med elbilsbonusen
1939 var att stimulera omställningen till fossilfri transport och bidra till att Sverige når sina klimatmål.
1940 Avskaffandet av elbilsbonusen riskerar att bromsa denna utveckling. Utan ekonomiska incitament
1941 kan konsumenter bli mindre benägna att välja elbilar, vilket i sin tur kan göra det svårare att uppnå
1942 transportsektorns miljömål. Samtidigt kan det nuvarande systemet uppfattas som orättvist,
1943 eftersom Malus-skatten kvarstår utan att det finns en motsvarande positiv stimulans för hållbara
1944 alternativ.
1945 En rättvis och hållbar övergång till fossilfri transport kräver en balans mellan styrmedel och
1946 incitament. Genom att återinföra en modifierad elbilsbonus, anpassad efter fordonens
1947 miljöprestanda och pris, kan vi säkerställa att fler människor har möjlighet att välja hållbara
1948 transportlösningar.

1949 [1.24 Moton om Utbyggnad av laddinfrastrukturen för den](#) 1950 [gröna omställningen](#)

1951 **Motionsskrivare:** Lena Sumedrea

1952

1953 Titel

1954 Moton om Utbyggnad av laddinfrastrukturen för den gröna omställningen

1955 Gammalt motionsnummer

1956 Jönköping 2

1957 Medskrivare

1958

- 1959 Område
- 1960 Energi och klimat
- 1961 Brödtext
- 1962 Bakgrund
- 1963 Sverige står inför en omfattande grön omställning där elektrifieringen av transportsektorn är en
- 1964 nyckelkomponent. För att vi ska kunna leda utvecklingen och skapa hållbara transportlösningar krävs
- 1965 en väl utbyggd och tillgänglig laddinfrastruktur i hela landet. Trots att andelen elbilar och
- 1966 laddhybrider ökar snabbt, släpar utbyggnaden av laddstationer efter, särskilt i glesbygd och längs
- 1967 större transportleder.
- 1968 Om vi vill att fler ska välja eldrivna transporter måste vi säkerställa att det är enkelt och tryggt att
- 1969 ladda bilen, oavsett var i landet man befinner sig. Det behövs strategiska investeringar, samverkan
- 1970 mellan offentlig och privat sektor samt en tydlig nationell plan för att säkerställa en snabbare
- 1971 utbyggnad av laddinfrastrukturen.
- 1972 Centerpartiet ska vara en ledande kraft i denna utveckling och arbeta aktivt för att skapa de rätta
- 1973 förutsättningarna. Nu är det dags att lägga i en ny växel och säkerställa att Sverige inte bara hänger
- 1974 med – utan ligger i framkant av elektrifieringen.
- 1975
- 1976 Att-satser
- 1977 [1.24.1](#) att Centerpartiet aktivt arbetar med att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av
- 1978 laddinfrastrukturen i hela Sverige.
- 1979 [1.24.2](#) att Centerpartiet och dess riksdagsledamöter som ansvarar för dessa frågor tar fram en
- 1980 konkret plan för hur partiet kommer att driva frågan framåt, med fokus på strategiska
- 1981 investeringar, incitament för privata aktörer samt förbättrad samverkan mellan kommuner,
- 1982 regioner och stat.
- 1983 Distriktets yttrande
- 1984 Svar på motion: Utbyggnad av laddinfrastrukturen för den gröna omställningen
- 1985
- 1986 Motionären förslag är att öka takten och ligga i framkanten på byggnation av ladd infrastruktur.
- 1987 Det arbete som dag är igång är på många sätt bra. Dock är det inte alltid rätt optimerat till behov
- 1988 som kommer tillfälligt. Detta gäller speciellt i norra Sverige med dess stora avstånd och belastningar
- 1989 vid lov och semestrar.
- 1990
- 1991 Motionären vill se en plan på hur utbyggnationen ska bedrivas och att det sker samverkan mellan
- 1992 olika aktörer. Ett exempel där det är krävs mer är att det i dag fattas laddningsmöjligheter på
- 1993 trafikverkets rastplatser som i övrigt är lämpliga platser för stopp och har service. Transportflottan
- 1994 kräver väsentligt högre kapacitet och även det måste matcha behoven i hela landet.
- 1995
- 1996 Ska vi jämföra oss med Europa och Norge så är Sverige långt efter i utbyggnad av ladd möjligheter.
- 1997
- 1998 Distrikt stämman föreslår att bifalla motionärens båda att satserna.
- 1999 **[1.25 Gräv ner kablar för Kraftöverföring i Sverige](#)**
- 2000 **Motionsskrivare:** Mikael Engblom
- 2001

2002	Titel
2003	Gräv ner kablar för Kraftöverföring i Sverige
2004	Gammalt motionsnummer
2005	Gävleborg 2
2006	Medskrivare
2007	Magnus Svensson
2008	Område
2009	Energi och klimat
2010	Brödtext
2011	Sverige måste bygga mer elöverföring från norr till söder. Riksdagen har beslutat att det skall
2012	vara luftledningar med 400 kilovolt genom landet. Sådana ledningar behöver cirka 80 meter
2013	breda gator i landskapet. Det blir 8 hektar per kilometer. Bygget av ledningar möter stort
2014	motstånd då ingen markägare vill bli av med sina arealer, produktionen av både skogsvaror
2015	och livsmedel blir begränsad under ledningarna.
2016	
2017	För att minska påverkan i landet så kan ledningar markförläggas där det är möjligt, då tas
2018	mindre areal i anspråk och påverkan blir mindre på skog och mark. De gröna näringarna får
2019	behålla sitt underlag, det kan underlätta utbyggnaden.
2020	
2021	För krigsberedskap är det mycket positivt att dölja infrastrukturen, den lärdomen kan vi ta från
2022	Rysslands oprovocerade anfallskrig på Ukraina. Det finns teknik att markförlägga 500
2023	kilovolt kablar som används i Europa.
2024	
2025	Vi ser flera tydliga fördelar
2026	- Minskad miljöpåverkan och visuell påverkan
2027	- Ökad driftsäkerhet
2028	Minskad risk för strömavbrott
2029	☑ Mindre känslighet för olika väderfenomen
2030	- Ökad kapacitet och modernisering av elnätet
2031	☑ Nedgrävda kablar kan hantera högre belastning samt är mer framtidsäkra
2032	☑ Ökad möjlighet att samtidigt uppgradera elnätet för energieffektivitet
2033	- Lägre underhållskostnader på längre sikt
2034	☑ Markkablar kräver mindre löpande underhåll än luftledningar
2035	☑ Behovet att röja träd längs kraftledningsgator försvinner
2036	Att-satser
2037	1.25.1 att Centerpartiet arbetar för Kraftledningarna i Sverige grävs ner.
2038	Distriktets yttrande
2039	Distriktsstyrelsen anser att motionen lyfter en central fråga som berör både energiförsörjning och
2040	miljöhänsyn. Behovet av ökad el överföring från norr till söder är avgörande för att möta Sveriges
2041	energibehov och klimatmål. Samtidigt innebär nuvarande luftledningar betydande markintrång och
2042	påverkar både landskapsbilden och de gröna näringarna.
2043	Centerpartiet har tidigare drivit frågor om hållbar energiproduktion och infrastrukturutveckling.
2044	Motionen innebär dock ett nytt ställningstagande genom förslaget att gräva ner kraftledningar där

2045 det är möjligt. Nedgrävda kablar skulle minska markpåverkan, öka driftsäkerheten och minska
2046 sårbarheten vid extrema väderförhållanden. Dessutom är detta en fördel ur ett
2047 krisberedskapsperspektiv då infrastrukturen blir svårare att sabotera. Erfarenheter från andra
2048 europeiska länder visar att tekniken är tillgänglig och fungerar väl för överföring av höga spänningar.
2049 Eftersom motionen föreslår en förändring av befintliga metoder och därmed utgör ett nytt
2050 ställningstagande för Centerpartiet, föreslår distriktsstyrelsen att motionen bifalles och sänds vidare
2051 till partistämman för vidare behandling.

2052 1.26 Motion om teknikval vid utbyggnad av elnätet på 2053 landsbygden

2054 **Motionsskrivare:** Maud Tillberg

2055

2056 Titel

2057 Motion om teknikval vid utbyggnad av elnätet på landsbygden

2058 Gammalt motionsnummer

2059 Västmanland 3

2060 Medskrivare

2061

2062 Område

2063 Energi och klimat

2064 Brödtext

2065 I vårt partiprogram för energi och elnät står - att marksnål teknik används i högre grad och att
2066 ersättningarna för intrång förbättras. Eftersom elnätet nu byggs ut massivt behöver vi förstärka
2067 inriktningen mot marksnål teknik. Efter att i 8 år ha jobbat som markägare för att våra röster för
2068 markförlagd kabel ska höras för den planerade kraftledningen på 130 kV Himmata-Arboga-Kungsör
2069 och mot det teknikval som Vattenfall (och Svenska Kraftnät) vill tvinga på oss enligt ett principbeslut
2070 2020 att inte överhuvudtaget utreda markkabel på landsbygden. Ett beslut som vi inte kan granska.
2071 Det beslutet har jättestor betydelse för de människor som driver jord- och skogsbruk och annan
2072 verksamhet på landsbygden samt den boende som får se sig fullständigt överkörda först av
2073 Energimarknadsinspektionen som är tillsynsmyndighet och sedan av Mark- och Miljöödomstolen.
2074 Detta p g a kompetensbrist hos tillsynsmyndighet och domstol, men, även ovilja och bristande
2075 ambition att granska teknikvalet. Vattenfall och Svenska Kraftnät har sen avregleringen på 90-talet
2076 alltmer övergått till att bygga enbart luftledningar på landsbygden. Man utreder endast markkabel i
2077 tätort. Argumentet är att ju mer markkabel som läggs in i elsystemet desto större driftsäkerhet och
2078 därför vill man bara bygga markkabel där det inte går att komma fram med luftledningar d v s tätort.
2079 Man anför också att markkabel skulle vara 4-6 gånger dyrare. Inget av dessa argument stämmer
2080 enligt de experter som vi markägare anlitar. Om det var så väl att vi bara blint kunde lita på att ett
2081 statligt monopol som dessutom är affärsdrivande hade all teknisk kompetens och objektivitet för att
2082 ta ett sådant beslut, men, tyvärr ligger grunderna till beslutet långt ifrån all vetenskap och styrs
2083 alltmer av att det är enklare och billigare för dem. De använder sig av gammal tvångslagstiftning för
2084 att komma åt marken och eftersom ersättningsnivåerna är oerhört låga och (låt vara under
2085 utredning) tjänar Staten tjänar på det medans det är markägare och boende som betalar för
2086 intrånget med sänkta fastighetsvärden, produktionshinder för jordbruket, kolsänkor som tas bort

2087 när skog avverkas för ledningsgator samt att vi blir utsatta för magnetfält . Tyvärr har osanningar
2088 som upprepats av Energiföretagen under lång tid tagit sig in i mångas medvetanden. Framstående
2089 professorer och forskare inom högspänning i Sverige framför nu öppen kritik på debattsidorna även i
2090 rikspressen mot att de grunder som Vattenfall motiverar sitt teknikval med inte överhuvudtaget
2091 stämmer eller är vetenskapliga. I danska Folketinget har man stiftat lag på att kraftledningar upp till
2092 150 kV ska läggas i mark. Ledningar upp till 150 kV är de mest självklara och enkla att markförlägga,
2093 men, även om det handlar om stamnätsledningar på 380 kV vilket normalt är en större utmaning att
2094 bygga under mark så gör Tyskland och Holland det. Så frågan är varför vi har en procentuellt lägre
2095 markkabelutbyggnad än jämförbara grannländer?
2096 Det här är en ödesfråga för jord- och skogsbruket samt landsbygden som helhet. Luftledning ger inte
2097 bara ett onödigt stort intrång hos markägare och boende eftersom det finns alternativ teknik. Den
2098 bygger också på "vackert väder" d v s att inget händer vare sig sabotage, krig eller klimatförändringar
2099 som stormar eller bränder. Vi befinner oss sen februari 2022 i ett helt annat säkerhetsläge och är
2100 numera medlemmar av NATO samt har en höjd notnivå med ständiga incidenter som kabelbrott i
2101 Östersjön. Ändå görs ingen omvärdering av teknikvalet i den massiva utbyggnad av elnätet som
2102 pågår. Enligt Miljöbalken ska bästa teknik väljas. Markkabel är modern teknik som är mycket säkrare
2103 om den byggs korrekt. Den gör ett mindre intrång på jord- och skogsbruk. Kostnaden för markkabel
2104 är också jämförbar.
2105 [https://www.vastmanland.tv/index.php/vara-program/1913-expertens-varning-felaktiga-argument-](https://www.vastmanland.tv/index.php/vara-program/1913-expertens-varning-felaktiga-argument-styr-beslut-om-kraftledningar)
2106 [styr-beslut-om-kraftledningar](https://www.vastmanland.tv/index.php/vara-program/1913-expertens-varning-felaktiga-argument-styr-beslut-om-kraftledningar)
2107 <https://www.vastmanland.tv/index.php/vara-program/1894-luftledning-splittrar-bygden>
2108
2109
2110

2111 Att-satser

2112 [1.26.1](#) att Centerpartiet ska jobba för att markkabelalternativet ska utredas och användas där så är
2113 möjligt i den elnätsutbyggnad som pågår nu

2114 Distriktets yttrande

2115 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

2116 **1.27 Motion om förändring av intrångsersättningen för** 2117 **ledningar**

2118 **Motionsskrivare:** Bertil Ryss

2119

2120 Titel

2121 Motion om förändring av intrångsersättningen för ledningar

2122 Gammalt motionsnummer

2123 Dalarna 5

2124 Medskrivare

2125

2126 Område

2127 Energi och klimat

2128 Brödtext

2129 Bakgrund:

2130 Intrångsersättningen för ledningar är för närvarande utformad som en engångsersättning, vilket inte
2131 på ett adekvat sätt speglar de långsiktiga effekterna av markanvändningsminskningen och de
2132 förlorade produktionsmöjligheterna för de fastigheter som påverkas.

2133

2134 Syfte: Syftet med denna motion är att föreslå en utveckling av intrångsersättningen för ledningar, så
2135 att den bättre kopplas mot både den överförda energin/förmågan och den minskade
2136 markanvändningen som detta medför för de underliggande fastigheterna.

2137

2138 Motivering:

2139 Den nuvarande modellen med engångsersättning tar inte fullt ut hänsyn till de ekonomiska
2140 förlusterna för fastighetsägarna över tid. Genom att införa en ersättningsmodell som tar hänsyn till
2141 den överförda energin/förmågan och den långsiktiga minskningen av markanvändningen, kan vi
2142 säkerställa en mer rättvis och hållbar ersättning för de som påverkas av ledningsdragningar. Detta
2143 kommer att uppmuntra till en mer ansvarstagande och rättvis behandling av fastighetsägare, och
2144 samtidigt stödja en hållbar utveckling inom energiöverföring.

2145

2146 Bertil Ryss Rättvik

2147

2148 Att-satser

2149 [1.27.1](#) att utreda och föreslå en modell för intrångsersättning som tar hänsyn till den överförda
2150 energin/förmågan, den minskade markanvändningen samt de långsiktiga
2151 produktionsförlusterna för de fastigheter som påverkas.

2152 [1.27.2](#) att säkerställa att den nya ersättningsmodellen bättre återspeglar de ekonomiska
2153 konsekvenserna för fastighetsägare över tid, snarare än en engångsersättning.

2154 [1.27.3](#) att involvera relevanta intressenter, inklusive fastighetsägare och energibolag, i processen
2155 för att säkerställa att den nya ersättningsmodellen är rättvis och hållbar.

2156 Distriktets yttrande

2157 Att bygga ut elnätinfrastrukturen kan ha stor påverkan på den fysiska miljön och kan påverka
2158 flertalet aktörer över region- och kommungränserna. Centerpartiet vill se en ökad lokal och regional
2159 samordning i planeringen av elnätinfrastruktur, så att bebyggelsen genomförs på ett sätt som
2160 gynnar regionen som helhet, vilket kräver god lokal kännedom om området. Centerpartiet anser
2161 också att ersättningsnivåerna vid markintrång bör ses över. Vi anser dessutom att det behöver tas
2162 fram en ny modell som täcker markägarens reella förluster, som också leder till att planering av
2163 samhällsinfrastrukturen då baseras på hela den samhällsekonomiska kostnaden när mark tas i
2164 anspråk. Centerpartiet fastställde i samband med partistämman 2021 ett program med titeln "En
2165 grön ekonomi för fler företag och jobb". I programmet fastslås bland annat: "Ägande- och
2166 brukanderätten behöver stärkas i flera led för att understödja klimatomställningen.
2167 Klimatomställningen kräver exempelvis utbyggd elnätskapacitet, men det lokala motståndet mot
2168 detta kan vara stort, ofta grundat i en känsla av att man inte blir tillräckligt ersatt för det intrång
2169 investeringen innebär eller att man inte känner sig tillräckligt delaktig. Här behöver Svenska Kraftnät
2170 jobba mer transparent för att skapa förtroende hos befolkningen." Vidare behandlade partistämman
2171 en motion om behovet att se över intrångsersättningen där partistämman beslutade att instämma i
2172 motionens intentioner och inför beslutet på stämman yttrade partistyrelsen följande: "Partistyrelsen

2173 anser att ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och
2174 skogsmark kan förtydligas. Partistyrelsen instämmer med motionärens intentioner om att
2175 ersättningsmodellerna bör utvecklas, vilket föreslås i årets ekonomiskpolitiska stämmoprogram.
2176 Vilken modell som lämpar sig bäst för detta ändamål bör däremot lämnas öppet inför kommande
2177 översyner.” Motionens förslag ligger i linje med det beslut som partistämman redan beslutat, men
2178 det flyttar fram positionen och tydliggör behovet av Centerpartiet konkretiserar hur en utredning
2179 bör utformas för en ny ersättningsmodell för intrångsersättning bör utformas så att ersättningen kan
2180 bli rättvis och hållbar.

2181 **1.28 Motion om elnätsbolag**

2182 **Motionsskrivare:** Eva Runesson

2183

2184 **Titel**

2185 Motion om elnätsbolag

2186 **Gammalt motionsnummer**

2187 Blekinge 19

2188 **Medskrivare**

2189 Cecilia Runesson, ordf. Rödeby CK, Medlemmarna i Rödeby Centerkvinnor och Rödeby

2190 Centerparti

2191 **Område**

2192 Energi och klimat

2193 **Brödtext**

2194 Motion: Elnätsbolagen tjänar pengar på mark de inte äger!

2195 När ska markägaren få ersättning?

2196 Du som elkund kan köpa el på olika sätt. Timpris. Rörligt pris. Fastpris.

2197 Men du kan inte välja elnätspris.

2198 Elnätsbolagen har ansvar för att driva elnäten på mark de inte äger. Elnätsbolagen tjänar pengar på

2199 att få fram elen. Men markägaren får inget. Var sjätte år kommer elnätsbolagen och sågar ner

2200 markägarens träd utan att de få någon ersättning.

2201 Vi vill ha välfärd och service även på landsbygden, vi betalar också skatt.

2202 Motionärerna föreslår stämman att bifalla att:

2203 - Ersättning ska utgå till markägare där elbolagen har sina ledningar och stolpar.

2204 - Utred hur markägaren kan bli undantagen att betala elnätspris.

2205

2206 **Att-satser**

2207 [1.28.1](#) att ersättning ska utgå till markägare där elbolagen har sina ledningar och stolpar.

2208 [1.28.2](#) att utreda hur markägaren kan bli undantagen att betala elnätspris.

2209 **Distriktets yttrande**

2210 Vid en snabb kontroll är reglerna från 1978 med en revidering 2011. Det är på tiden med en ny

2211 utredning som ger äganderätten en större del av den vinst som elbolagen gör.

2212 Så Distriktsstyrelsen menar att det är hög tid att utreda hur en förhandling mellan markägare och

2213 elbolagen ska fördela de övertids vinster som bolagen gör.
2214 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen samt att skicka den vidare
2215 till partistämman.

2216 1.29 Årliga utbetalningar av markintrångsersättning vid 2217 elnätsutbyggnad, likt det vid sol- och vindutbyggnad.

2218 **Motionsskrivare:** Viktoria Birgersson

2219

2220 Titel

2221 Årliga utbetalningar av markintrångsersättning vid elnätsutbyggnad, likt det vid sol- och
2222 vindutbyggnad.

2223 Gammalt motionsnummer

2224 Kronoberg 14

2225 Medskrivare

2226

2227 Område

2228 Energi och klimat

2229 Brödtext

2230 Genom att verka för ett flexibelt och långsiktigt ersättningssystem skapar vi en ekonomisk trygghet
2231 för våra markägare, samtidigt som vi motverkar negativa effekter på fastighetsvärden och stimulerar
2232 långsiktiga investeringar i landsbygden. Ersättningsmodellen brukas idag av både sol- och
2233 vindkraftsexploaterer utan problem.

2234

2235 Sveriges elnätsutbyggnad spelar en central roll i utvecklingen av landets elinfrastruktur. Projekten är
2236 en förutsättning för att skapa ett robust stamnät för el, öka överföringskapaciteten och minska
2237 flaskhalsar mellan våra elområden. Det möjliggör även en ökad elproduktion samt den gröna
2238 omställningen.

2239

2240 Idag ersätts markägare med en engångssumma i samband med att intrånget sker och det har flera
2241 negativa konsekvenser för våra landsbygdsföretagare, vilka spelar en central roll i utbyggnaden av
2242 landets elinfrastruktur och vars roll behöver stärkas:

2243

2244 1. Ekonomisk trygghet och förutsägbarhet

2245 Engångsersättningar ger initialt en ekonomisk lättnad, men innebär också att markägaren lämnas
2246 utan kontinuerlig kompensation, trots att intrånget leder till en lång påverkan. För markägare som
2247 arbetar med långsiktiga intäcks- och investeringscykler ger en årlig utbetalning möjlighet till en stabil
2248 och långsiktig ekonomisk planering.

2249

2250 2. Skattetekniska utmaningar för markägare

2251 Utbetalad klumpsumma beskattas oftast som en engångsintäkt, vilket kan leda till högre
2252 marginalsatt för markägaren under det aktuella året. Det är särskilt problematiskt för markägare,
2253 som redan innan intrånget, har små marginaler och behöver fördela intäkter över tid för att kunna
2254 driva sin verksamhet.

2255

2256 3. Risk för värdeminskning på jordbruksfastigheter

2257 Den nuvarande markägaren får ersättning för intrånget, men fastigheten över tid kan tappa i värde,
2258 då en kraftledning nära bostad, upplevs som något negativt. En engångsersättning reflekterar inte
2259 intrångets långvariga konsekvenser för markens produktionsförmåga eller värde, vilket även skulle
2260 kunna påverka möjligheten att få lån för framtida investeringar.

2261

2262 Förslag:

2263

2264 Om intrångsersättningen fördelades som en årlig ersättning över tid skulle det skapa flera fördelar:

- 2265 • Det skulle kompensera fastigheten över tid och därmed bevara fastighetens värde trots
2266 konsekvenserna av det långsiktiga intrånget.
- 2267 • Det skulle öka den ekonomiska tryggheten för jordbrukare och andra markägare genom att
2268 skapa en förutsägbar årlig inkomst och skatteplanering.

2269

2270 Genom att stärka markägarnas ekonomiska trygghet och bevara värdet på jordbruksfastigheter
2271 föreslår vi att Svenska Kraftnät och gärna även andra ledningsägare ska erbjuda möjlighet till årliga
2272 utbetalningar av markintrångsersättning i stället för att endast betala ut ersättning som en
2273 klumpsumma.

2274

2275 Förslaget betyder att både Expropriationslagen och Inkomstskattelagen skulle behöva ses över, samt
2276 en anpassning av Svenska Kraftnäts avtalsmodell.

- 2277 • Översyn av Expropriationslagen för att verka för årliga betalningar av intrångsersättning,
2278 med markägarens rätt att välja utbetalningsmodell.
- 2279 • Anpassning av skattereglerna för att stärka landsbygdsföretagens roll i elnätsutbyggnaden.
- 2280 • Utveckling av avtalsmodeller och rutiner hos Svenska Kraftnät som säkerställer en
2281 långsiktighet.

2282

2283 Att-satser:

2284 För att skapa en förändring som stärker landsbygdens centrala roll i utbyggnaden av landets
2285 elinfrastruktur yrkar vi:

2286

2287 Att-satser

2288 [1.29.1](#) att Centerpartiet verkar för att Svenska Kraftnät ska betala markintrång uppdelat per år och
2289 inte som en klumpsumma för att inte värdeminska jordbruksfastigheter och ge möjlighet till
2290 att skattetekniskt dela upp inkomsten.

2291 [1.29.2](#) att Centerpartiet verkar för en översyn av Expropriationslagen för att verka för flexibla
2292 betalningsmodeller vid markintrång.

2293 [1.29.3](#) att Centerpartiet verkar för att skattereglerna anpassas så att markintrångsersättning för
2294 den gröna omställningen behandlas skattemässigt gynnsamt för markägare.

2295 Distriktets yttrande

2296 Bifall på hela motionen, Centerpartiet värnar landsbygdens utveckling och markägarnas rättigheter.
2297 Den pågående elnätsutbyggnaden är avgörande för den gröna omställningen, men det är viktigt att
2298 markägare får en rättvis och långsiktig ersättning vid markintrång. Nuvarande engångsersättningar
2299 skapar osäkerhet och kan leda till ekonomiska och skattemässiga nackdelar för markägare, samtidigt

2300 som fastighetsvärdet kan påverkas negativt. Att införa en årlig ersättningsmodell, liknande den som
2301 används vid sol- och vindkraft, skulle skapa större trygghet, förbättrad skatteplanering och ökad
2302 acceptans för nödvändig infrastrukturbyggnad. Regeringen har redan tillsatt en utredning för att
2303 se över ersättningsmodeller vid elnätsutbyggnad, vilket visar att frågan är aktuell och att det finns
2304 utrymme att påverka lagstiftningen i en riktning som bättre gynnar markägare. För att stärka
2305 landsbygdens intressen bör Centerpartiet driva frågan om en reform där markinträngsersättningar
2306 vid elnätsutbyggnad kan fördelas över tid och behandlas skattemässigt mer fördelaktigt.

2307 **1.30 Motion om klimatpolitik**

2308 **Motionsskrivare:** Fredrik Westerlund

2309

2310 Titel

2311 Motion om klimatpolitik

2312 Gammalt motionsnummer

2313 Stockholms län 13

2314 Medskrivare

2315

2316 Område

2317 Energi och klimat

2318 Brödtext

2319 Motverka klimatkolonialism!

2320

2321 För att driva en socialt trovärdig och hållbar klimatpolitik, bör Centerpartiet ta tydligt avstånd från
2322 och motverka klimatkolonialism i alla dess former.

2323

2324 I både nuvarande politik och i debatten förekommer klimatåtgärder som sker på någon annans
2325 bekostnad. Det är inte etiskt och socialt försvarbart att utnyttja svagare grupper, och vägs inte upp
2326 av att de genomförs i klimatkampens namn. Det blir istället ett led i förtryck och exploatering av
2327 andra och kan därför kallas klimatkolonialism.

2328

2329 Klimatkolonialism kan handla om att betala andra länder för att kunna tillgodoräkna sig deras
2330 utsläppsminskningar, vilket nuvarande regering gör. Det minskar trycket att reducera svenska
2331 utsläpp av växthusgaser, trots att vi historiskt har avsevärt större utsläpp per capita än de länder
2332 vars utsläppsminskningar vi tillgodoräknar oss. Dessutom blir orättvisan dubbel, genom att dessa
2333 länder då inte kan tillgodoräkna sig sina utsläppsminskningar själva. Varken den svenska staten eller
2334 svenska företag bör exploatera fattigare länders utsläppsminskningar.

2335

2336 Klimatkolonialism kan också ta formen av att låta andra, fattigare länder stå för växthusgasutsläpp
2337 för produktion av varor och tjänster som konsumeras i Sverige. Inte sällan sker produktionen också
2338 på bekostnad av miljö och hälsa i andra länder.

2339

2340 Även åtgärder här i Sverige för att genomföra en grön omställning som sker på bekostnad av en
2341 utsatta grupp och nationell minoritet kan sägas vara klimatkolonialism. Vårt samiska urfolk drabbas

2342 redan hårt av klimatförändringen, vilket i sig är orättvist då de bidragit i mindre utsträckning än
2343 andra svenskar till den globala uppvärmningen och till utarmningen av den ekologiska mångfalden.
2344

2345 Det samiska samhället och rennäringen, som dessutom redan är hårt ansatt av århundraden av
2346 exploatering och svensk kolonialism, ska inte behöva ge ytterligare avkall på sina möjligheter att
2347 leva, för att skapa klimatnyttor för andra delar av Sverige. Om deras livsmiljö inskränks ytterligare av
2348 gruvdrift, skogsbruk och energiproduktion i den gröna omställningens namn blir det en dubbel
2349 orättvisa. Det skulle också utgöra klimatkolonialism, och det kan Centerpartiet motverka.

2350 Att-satser

2351 [1.30.1](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska statliga klimatåtgärder sker på bekostnad av
2352 fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

2353 [1.30.2](#) att Centerpartiet aktivt motverkar att svenska företag reducerar sina växthusgasutsläpp på
2354 bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen

2355 [1.30.3](#) att Centerpartiet aktivt motverkar svenska konsumtionsdrivna växthusgasutsläpp som sker
2356 på bekostnad av fattiga länder eller vårt samiska urfolk och rennäringen.

2357 Distriktets yttrande

2358 Distriktsstyrelsen vill tacka så mycket för en välskriven motion. Vi är helt överens med motionären
2359 om att rättvisa i klimatomställningen är en ytterst central fråga. Rika länder ska inte tillåtas utnyttja
2360 fattigare länder, så att deras egen klimatomställning hämmas eller att de på annat sätt blir lidande.
2361 Centerpartiet har sedan tidigare beslutat om att svenska klimatåtgärder bör vara rättvisa och
2362 inkludera internationella hänsynstaganden. Partiet förespråkar att svenska företag ska ta ansvar för
2363 sina klimatavtryck och att klimatmål inom EU och internationella handelsavtal bör skärpas för att
2364 undvika att utsläpp exporteras till fattigare länder. Distriktsstyrelsen håller helt med om intentionen
2365 i motionen, men anser inte att politiken så tydligt ska specificera den samiska urbefolkningen och
2366 rennäringen. Vi hade hellre sett att formuleringen var mer allmänt hållen. Vi anser att motionen ska
2367 skickas till Partistämman, men att att-satserna bör omformuleras. Därför anser Distriktsstyrelsen att
2368 motionen ska avslås.